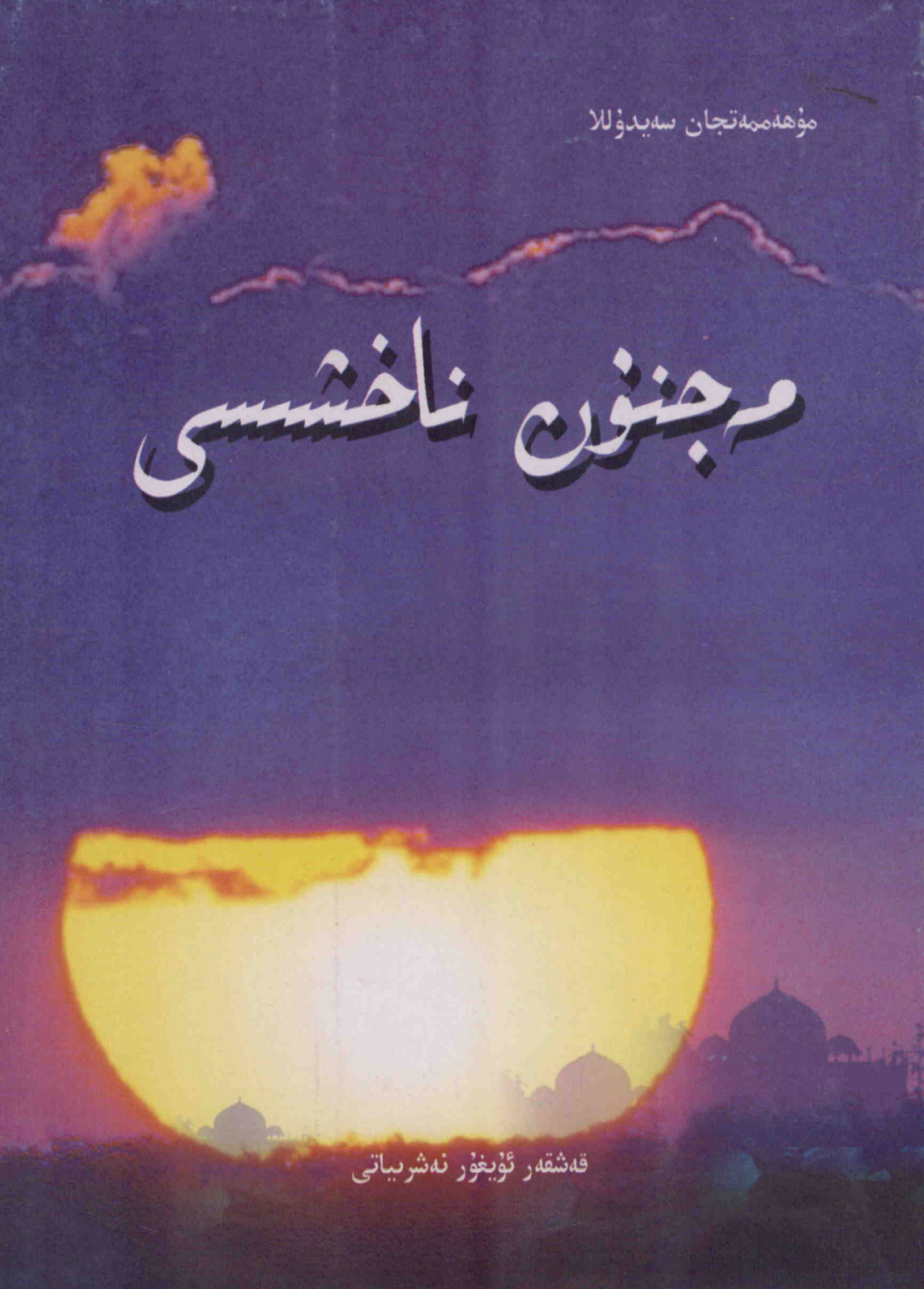
مۇھەممەتجان سەيدۇللا

مەجنۇن ناخشىسى

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

مۇھەممەتجان سەيدۇللا

مەجنۇن ناخشىسى

(شېئىرلار)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

图书在版编目（CIP）数据

痴情人的歌/穆罕麦提江·赛都拉著. — 喀什：喀什维吾尔文出版社，2005.3
ISBN 7—5373—1367—9

Ⅰ.痴… Ⅱ.穆… Ⅲ.诗歌 —作品集—中国—当代—维吾尔语（中国少数民族语言） Ⅳ.I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2005）第 021664 号

责任编辑：齐曼古丽·阿吾提
责任校对：拜合提亚尔·加苏尔

痴情人的歌

（诗歌）

作者：穆罕麦提江·赛都拉

喀什维吾尔文出版社出版发行
（喀什市塔吾古孜路 14 号　邮编：844000）
各地新华书店经销
喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷
850×1168 毫米　1/32 开本　5.75 印张　2 插页
2005 年 9 月第 1 版　2005 年 9 月第 1 次印刷
印数：1 —— 4100 定价：　10.00 元

نەشر بياتتىن

ياش شائىر مۇھەممەتجان سەيدۇللا 1971 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى ئاتۇش شەھرىنىڭ كاتايلاق يېزىسىدا تۇغۇلغان. ئۇ، 1989 ـ يىلى شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئەدەبىيات فاكۇلتېتىغا قوبۇل قىلىنغان. 1994 ـ يىلى ئوقۇشنى تاماملاپ، ھازىرغا قەدەر ئاتۇش شەھەرلىك دۆلەت باج ئىدارىسىدا خىزمەت قىلىۋاتىدۇ. ئۇ، 1989 ـ يىلى «قىزىلسۇ گېزىتى»دە ئېلان قىلىنغان «بىر ساۋاقدىشىمغا» ناملىق شېئىرى بىلەن ئىجادىيەت سېپىگە كىرىپ كەلگەن. شۇنىڭدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى گېزىت ـ ژۇرناللاردا ئۇنىڭ 300 پارچىغا يېقىن شېئىرى، ئون پارچىغا يېقىن ئوبزور ۋە ئىلمىي ماقالىسى ئېلان قىلىنىپ، ئوقۇرمەنلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشكەن؛ بىر قىسىم شېئىرلىرى «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» ئۇيۇشتۇرغان «كارۋان يولى بەدىئىي ئەسەرلەر مۇسابىقىسى»دا 3 ـ دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، يەنە بىر قىسىم شېئىرلىرى كورلىدا چىقىدىغان «كروران» ژۇرنىلى ئۇيۇشتۇرغان «بوستاندا باھار» شېئىرىي ئەسەرلەر مۇسابىقىسىدا 3 ـ دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن. ئۇ يەنە «قىزىلسۇ ئوبلاستى بويىچە 50 يىلدىن بۇيانقى مۇنەۋۋەر ئاپتورلارنى مۇكاپاتلاش پائالىيىتى»دە مۇنەۋۋەر ئاپتور بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلانغان.

مۇندەرىجە

سېنىلا تىلەپ... 1
سالام كۈتىمەن 2
مۇھەببەت 3
سېغىنىش 4
كىرپىكىمدە قېتىپ قالغان تامچە ياش 6
ياشلىق تەزكىرەم 7
نەگە كەتتىڭ، مەلىكەم 8
كەچ كۈزدىكى ئاخىرقى كېچە 9
كۆڭلۈڭنىڭ قاراڭغۇ روجەكلىرىدە... 10
كۈتۈش 12
ئون سەككىز ياش ناخشىسى 13
دەريا ناخشا ئېيتماقتا يەنە 14
ئەپۇ قىلغىن، ئەپۇ قىل مېنى 15
چاچار ئىدى ئاي ئاسماندا يارقىن نۇر 17
ھەسرەت 19
قەدەھ قەسىدىسى 21
قەلبىمدە سەن بار ئىدىڭ 22
ئۇرۇمچى ئاخشىمى 24
تەنھالىق لىرىكىسى 25
قىسسە 27
... غا 28
سەھرالىق قىزچاق 29

ئۆزۈمگە تېز سىزما 30
شۇ يىراق جەنۇبتا 31
بوۋاق 32
يۇرتۇم 33
تۇغۇلغان كۈنۈڭگە 34
ياش ئۆلۈم 35
كىچىككىنە قۇش ئۆتىگى زەر ئارال 36
كېلەلمىدىڭ ئەجەبمۇ 37
باھار قوشقى 38
خوشلىشىش 39
تۇغۇلغان كۈن خاتىرىسى 40
ئاۋغۇستىنىڭ ئاخىرى 41
ئەقىدە مەرسىيىسى 42
قەدەھ ئالدىدا 43
قار ياغقان كېچە 45
مەكتۇپ 46
قۇش ۋە قۇش ئۇۋىسى 47
چۈچۈك ئەسلىمەم 48
ئايال 50
ئۆمۈرلۈك ئىستەلمە 51
ھىجران 52
سەھەر 54
كېچە 55
رەسىم 56
مۇھەببەت 57
جۇدالىق ناخشىسى 58
كۈز 59

قاۋاق ئالدىدا 60
ئاق تۇرنا 61
شەھەر باغچىسىدىكى فانتازىيە 62
يارا ئابىدىسى 63
كۈندۈز 64
نامراتلىق 66
ئۆتۈش سىزىقى 67
ئۇچرىشىپ قالساق... 68
ئۈمىد تەبەسسۇمى 69
بوتۇلكا 70
سەن 71
تەقدىر 72
مەن بىلەتتىم 73
بىر تال يۇلتۇز 74
تەبىئەت 75
ساۋاقداشلار ئالبومىغا 76
سىيىت نوچى (II) 78
ئايرىلىش 79
سالام، دۆڭكۆۋرۈك 80
سۆيگۈ قوۋۇقى ئىچىدە 81
ئالدىراش ئادەملەر توپى 82
سۆيگۈ پەيتى 83
يېزىدىكى بوتكامدىن تەسىرات 84
يارنى سېغىنىش 85
مەيپۇرۇشقا دەيدىغانلىرىم 86
ئەندىشە 87
كېچە سائەت بولغاندۇ نەچچە 88

تېلېفون 89
خەت تاپشۇرۇۋېلىش 90
بىر كۈنلۈك بېھوشلۇق 91
كىشىلەر ئارا 92
تەقدىردىن 93
يامغۇرلۇق كۈن 94
ئۇچراشقان جايغا بېرىش 95
ئاھ، مەندەك قەدرىگىنى بىلمەيتتى ھېچكىم 96
سارالڭ 97
ئەتىگەن سائەت يەتتە 98
ئون بەش ياشلىق ئاننا ئاخماتوۋا 99
شېئىرلىرىمغا مونولوگ 100
كېچىدە يالغۇز شەھەر ئايلىنىش 101
قۇتلۇق كۈن 103
ئۇچ ئىنىم 105
قول 107
ئادەم ۋە ھايۋان 109
گاڭگىرىغان بالا 110
قارايمەن ھەممىگە مەستانە بولۇپ 112
قەلبىمدە 113
يامغۇردىكى مەجنۇنتال 114
مەن ـــ پېرومىتى 115
كىتاب ئارقىلىق 116
يىگىرمە بەش ياش 117
قۇياش 118
ساۋاقداشلارغا 119
مەن يەنە... 120

ۋېلىسىپىت ئوغرىسى 121
ئاتۇش شەھىرى 122
قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى 123
ئۇيغۇر خەلق ناخشىلىرى 125
ئىنسانلىق سۆيگۈسى 126
بىز ياشلار 127
سەيلە قىلىش 128
ۋىسالغا سېغىنىش 129
خەير- خوش، مۇھەممەتجان سەيدۇللا 130
«يېڭى زېلاندىيەدىكى ئافتۇن دەريالىسى» 131
بىز يىغىلماي كىم يىغىلسۇن 133
ئۆلۈم 135
شېئىر قەسىدىسى 136
چارشەنبە 137
بەخت 138
شەھەر، كۆز ئالدىمدا... 139
ئىككى ئۇيغۇر 140
ئاجىزلىق 141
ئولتۇرىدۇ چال 142
بىر تال يۇلتۇز بولۇپ قالسام دەپ 143
بۇ كېچە ئۆلۈمدىن بولسا بىر خەۋەر 144
مەن ياشايمەن 145
كۈتۈش 146
شەكىل 147
ئازابلىق تانسا 148
سەھرادا بىر كەچ 149
تېلېفونلىشىش 150

مېيىت ئۇزىتىش 151
ھېكىم نۇر 152
ئۆزلۈك 153
چۈشىنىش 154
بىر ياپراق... 156
ئۆيلەنگۈم بار سەھرا قىزىغا 157
قار قەسىدىسى 159
ساۋاقداشلار ئالبومى 161
بالىنىڭ كۆزى 163
بىز ھەممىمىز بىر دۇنيانىڭ ئادىمى 164
يامغۇردىن قېچىش 165
چۈشىنىش 166
ئېغىر ئەمگەك 167
پۇتۇم 168
سەنسىز قانداق ياشاي، ئەزىزىم 169
ھاياتتا بولسا بىر مەنە 171
ئۆي تۇتۇش 172
زېرىكىش 173
ئىشتىن چۈشتۇم 174
قۇشلار نەگە باراتتى، بالام 175

سېنىلا تىلەپ...

غازاڭ كەبى سارغايدىم، دىلبەر،
شۇنچە يىللار ۋەسلىڭنى ئىزدەپ.
بىراق سەنمۇ يۈرىدۇڭ بېپەرۋا،
ئازاب تاشلاپ يەنە ھەسسىلەپ.

سەن ئۆتەرسەن ئاشۇ تەرزدە،
مېنى بىر كۈن ئۇنتۇپ كېتەر دەپ.
بىراق قەلبىم يول قويماس ئاڭا،
ئاھ، تەقدىردىن سېنىلا تىلەپ.

1989 - يىل 8 - ئاينىڭ 15 - كۈنى، ئاتۇش

سالام كۈتىمەن

پوچتىكەش ئۇ، پەقەت ئايدا بىر كېلۇر،
بىتاقەت بوپ سەندىن سالام كۈتىمەن.
ئۈمىدسىزلىك قەلبىم ئارا بىر غەليان،
گويا چەكسىز ھىجران ئىچرە غەليانىمەن.

تۇنده يۇلتۇز جىمىرلايدۇ ئاسماندا،
جانان، كۆزۈڭ قىسقىنىكىدەك كۆز قىسىپ.
پۇچىلىنار يۈرەك يەنە ئارماندا،
ئاي ماڭا دېرىزىگە يۈز يېقىپ...

شۇڭا يوللا سالىمىكنى ئەي جانان،
ئاي، يۇلتۇزغا ئويۇپ قويغىن كەشتىلەپ.
سېغىنغاندا يۈرەك سېنى شۇ ھامان،
نۇرى بىلەن تۆكۈۋەتسۇن دەستىلەپ.

1989 - يىل 11 - ئاينىڭ 20 - كۈنى، ئۈرۈمچى

مۇھەببەت

شىۋاق باسقان يالغۇز ئاياغ يول،
ئۇ تۇنجۇققان سۆيگۈگە گۇۋاھ.
بۇلۇت ئارا مارار تولۇن ئاي،
نۇرلىرىمۇ شۇ قەدەر غۇۋا.

ئاشۇ يولدا يۈرگەنچە مسكىن،
يىگىت كېلەر ئېغىر ئۇھسىنىپ.
ھەم ئېيتىدۇ تونۇش ناخشىنى،
لېكىن شۇ قىز كەتكەن ئۇنتۇلۇپ.

1990 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى، غۇلجا

سېغىنىش

قەلبىمگىنى تۇتقانچە ئولتۇرۇپ تۇنده،
ئاھ، يازماق بولغاندا سالام خەت ماڭا.
هەر كۈنى ئۇچرىشار ئاشۇ پەيت هەم،
بىلمىدىم قالدىڭمۇ ئېغىر سەۋداغا.

بۇ ياقتىن سەپەرگە چىققان شامالار،
گەر مېنىڭ هىدىمنى بارغاندا ئېلىپ؛
ئۆكۈنۈش ئىچىده قويامسەن هىدلاپ،
شۇ ئىزگۈ قەلبىگدىن بىر ئېغىر تىنىپ؟

مەن ساڭا هەدىيه قىلغان خاتىره
بېرەمدۇ كەچمىشتىن چۆچەكلەر توقۇپ؟
تىڭشامسەن دىلبىرىم ياش ئېلىپ كۆزگە،
ئىشىكىڭ ئالدىدا غەمكىن ئولتۇرۇپ؟

غايىبتىن بىر تىۋىش كەلگەنده گاهى،
سىرتتىن بىر ناخشا قالساڭ سەن ئاڭلاپ.
تىۋىشىم، ئۇنۇمگه ئوخشىتىپ ئۇنى،
چىققاندا ئۇمتۇلۇپ قويامسەن تىللاپ؟...

قايغۇرما دىلبىرىم، تەشەككۇر ساڭا،
چىدىدىم شۇ قەدەر، سەن هەم مەن كەبى.

ھەقىقىي مۇھەببەت نەقەدەر ئۇلۇغ،
ئاھ، ئۇنىڭ ھىجرانى قانداق ئەسەبىي.

1990 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 3 ـ كۈنى، غۇلجا

كىرپىكىمده قېتىپ قالغان تامچە ياش

ئايىغىمدا شۇنىرلايدۇ غازاڭلار،
بۇ پەسلىنىڭ كۈيىمكىن شۇنچە پەس.
ئاھ، ئەقىدەم مېنى شۇنداق سوراقلار،
سەن بىۋاپا، سەن رەھىمسىز، بولدى بەس!

كىرپىكىمده قېتىپ قالغان تامچە ياش—
ئاسىي دىلىم ئىسيانىدۇر ئېھتىمال.
ئاھ، شۇ قەدەر زەئىپ سوقار يۈرىكىم،
غەمكىن كۆڭلۈم يەنە سەنچۈن بولدى لال.

سۆيگۈمىزگە گۇۋاھ بۇلاق بويىغا
سۈكۈت ئىچره غەمكىن بېرىپ تىزلاندىم.
كۆز ئالدىمدا ئاشۇ يارقىن ئەسلىمە،
ياق، مەن دوزاخ ئىچره يالغۇز قىينالدىم.

سەلكىن شامال كېزەر كەچكى دالدا،
نە سەلكىن ئۇ، جىسمىم دوزاخ ئىلكىده.
مەن چاقىردىم تەكرار- تەكرار ئىسمىڭنى،
ئەكس سادا، ئۆزگه يوقتۇر ھېچنېمە.

1990 - يىل 3 - ئاينىڭ 6 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ياشلىق تەزكىرەم

چاقماق كەبى بىرلا چېقىپ يوقالغان نىگاھ
قانداق قىلىپ دىلدا سۆيگۈ قىلدىك ئىختىرا؟
باھارسىمان تىۋىشلىرىك ئويغاق ئېكسمدا،
تولۇن ئايدەك جامالىڭغا بولدۇم بىقارار...

غالجىر ئۇششۇك گۈل بەرگىنى تىترەتكەن كەبى،
غەم- غۇسسە يوق بەرگىلەرگە ياماشتى قىرو.
ئاھ، بىۋاقىت سارغايدىمۇ ئۆمۈر دەرىخىم؟
يىلتىزىغا كۆك تاش سېلىپ قويغاندەك بىراۋ.

بىر چاغلاردا ئېيتىپ يۈرگەن ئوتلۇق كۈيلىرىم،
ئۇزاق بولدى ئىلھامىم يوق، ئۇنتۇدۇم ئەمدى.
بەردەم تەننى مۇردا قىلغان دەردلىك تۇيغۇمنى
تاراشلايدۇ شۇرغاننىڭ ئاچچىق ئازابى.

ئىزدىمەيمەن داللاردىن ئەمدى شۇرلاش،
تۇنجۇققىن بەس، قەلبىمدىكى ئەي گۈزەل جانان.
بولۇپ قالدىم كۆپتىن بېرى سەندەك باغرى تاش،
ۋۇجۇدۇمدىن تۇغۇلماقتا يېپىيېڭى ئارمان.

1990 - يىل 5 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، ئاتۇش

نەگە كەتتىڭ، مەلىكەم

يىغلاڭغۇ كۆي كۆيلەپ يۈرەر ئاھ
دالا كېزىپ يۈرگەن شامالار.
كەچمىشلەردىن سۆزلەيدۇ چۆچەك
ھەربىر گىياھ، كۆكتە يۇلتۇزلار.

بىزگە تونۇش ئورمان قىرىدىن
ئۆچۈپ قاپتۇ ئاداققى جۈپ ئىز.
ۋەدىلەرگە گۇۋاھ تولۇن ئاي
بۇلۇت ئىچرە ئۇزمەكتە نۇرسىز.

ساھىللارنى باسقان بىر قايغۇ،
دەريالاردا ئالەمچە مۇڭ ھەم.
تۇن باغرىدا يىگانە ناخشام،
نەگە كەتتىڭ، مېنىڭ مەلىكەم؟

1990 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

كەچ كۈزدىكى ئاخىرقى كېچە

ئۈپۈققا سوزۇلغان تونۇش چىغىر يول،
بىلىسەن بىر ئۇچى ئۆيۈڭگە تۇتاش.
بۇ يولنى چىم قاپلاپ كېتىپتۇ بۇگۈن،
جىيەكلەر تاشلايدۇ مۇزدەك يېتىرقاش.

قۇرۇغان ياپراقلار تۆكمەيدۇ ناۋا،
كۆزنەكتىن باقمايسەن مەن سۆيگەن ئاھۇ.
ئاھ، بۇگۈن مۇڭلىنىپ ياتىدۇ دالا،
قەلبىمدە بىر بوشلۇق تۇندەك قاراڭغۇ.

كەچمىشلەر ئېسىمگە بەرمەيدۇ ئارام،
مۇجۇيدۇ قەلبىمنى ئاچچىق بىر تىترەك.
باقمەن، يۈلتۈزسىز كېچە ئاسمىنى،
پىچىرلاش بەرمەس ھەم ئاشۇ ئاق تېرەك.

بار پەقەت جىسىمدا سوغۇق شۇنىرغان،
جۇدالىق قىينىغان تەنها قەلبىم ھەم.
ئاھ، مېنى ھەر كويغا سالدى بۇ ھىجران،
ئۇنتۇلۇپ كەتتىمۇ تامام پەرىشتەم؟

1990 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

كۆڭلۈڭنىڭ قارانغۇ روجەكلىرىدە...

ئاھ، تاتلىق پىچىرلاش، ئوتلۇق تىنىقلار،
ئىنتىزار بولاتتۇق ئۇچراشماق بولۇپ.
چېھرىڭنى قىزغىنار ئىدىم ھەممىدىن،
تۇن ئىچرە ئاي كەبى چىقساڭ نۇرلىنىپ.

بەختتىن مەست بولار ئىدى بۇ زېمىن،
باغرىدا ئېچىلغان كەبى جۇپ چۈغلۇق.
يېنىمغا كېلەتتىڭ، ئېيتاتتىڭ ئاستا:
«ئانامنى ئالدىشىم بولدى ئۇتۇقلۇق».

ئىشەندىم بولغانغا بۇگۈن قىيامەت،
مۇھەببەت كۆكىنى يالماپ شۇم بۇلۇت.
ۋىسالىڭ دەملىرى شۇ قەدەر چەكسىز
بولسىمۇ، ئاھ، ۋەيران ئەتتى بىر مىنۇت.

بۇ ئاچچىق زەربىدىن تىترەپ تېنىم،
ھاياتتا تۇنجى رەت تۆكتۈم تامچە ياش.
ئايرىلدىڭ، قايرىلدىڭ كونا دوقمۇشتىن،
يىتتى ئاي، يۈلتۇزلار، ھەتتا شۇ قۇياش.

سەن ئەتە ئويلىساڭ مۇشۇ كەچمىشنى،
كىشەنلەر قەلبىڭنى ئاچچىق ئىزتىراپ.

ئولتۇرساڭ باشقىنىڭ كۆزىگە قاراپ،
كۆڭلۈڭنىڭ قاراڭغۇ روجەكلىرىدە،
يانارمەن چىراغ بوپ خىرە پىلىلداپ.

1990 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى، ئاتۇش

كۆتۈش

ئېيتار سۆيگۈ ناخشىسى شوخ دولقۇنلار ئەركىلەپ،
نەمخۇش دەريا ساھىلى جېنىم بىرنى كۈتمەكتە.
ئۇزاق، ئۇزاق جىمجىتلىق يۈرىكىمنى لەختىلەپ،
مېنىڭ خىيال گۈلۈمنى يوچۇن تىۋىش ئۆپمەكتە.

ئەنجان تېمىدىن تۆكۈلگەن شۇر- شۇر قۇملار كۆيىدەك،
نەپەس يولۇم قەدەمدە بوغۇق، ئۇزۇڭ ئالار تىن.
تىۋىشكىدىن سادا يوق، سۈزۈڭ بۇلاق سۈيىدەك،
نېچۇن بۈگۈن تولۇن ئاي نۇر تۆكمەيدۇ پەلەكتىن؟!

ھال رەڭ پەردە تارتىلغان، ھىم ئېتىلگەن دېرىزە،
قايرىيالماس پەردەڭنى شامالالرمۇ كۈچىنىپ.
غەمسىز ئۆتەر سېكۇنت - سائەتلەر شۇ تەرزدە،
پەقەت مەنلا غەم يەيمەن نەم توپىدا يۈكۈنۈپ.

بېسىپ چۈشەر ئېرەنسىز ئۇنى دەريا شاۋقۇنى،
مەن ئېيتىمەن ناخشامنى يار قۇلىقىڭغا يەتسۇن دەپ.
يەردىن شىپ- شىپ ئاڭلىنىپ تارتقانچە دىل مەيلىنى،
ئىشكىلىرىڭ غىچىرلاپ ئۇندىن سادا كەلسۇن دەپ.

1990 - يىل 10 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئون سەككىز ياش ناخشىسى

دەپ «ئاق تېرەك، كۆك تېرەك» چۈرقىرايدۇ باللار،
تىزىلىپ ھەم ئىككى رەت، «بىزدىن سىزگە كىم كېرەك؟»
قوشۇلۇپ مەن ئۇلارغا ئويناردىم شاد - خۇرام،
بۇگۈن غەمكىن بىر ھالدا سوقار ئىدى بۇ يۈرەك.

مۆكىمۆكىلەك ئويناشنى خالىمايمەن زادىلا،
باللارنىڭ ئويۇنى سوغ تاشلىنار كۆزۈمگە.
توزۇغانمۇ باللىق چېچەكلىرىم توزغاقتەك،
نېمە بولدى پەقەتلا ئوخشىمايمەن ئۆزۈمگە.

ئايان بولدى قايسى كۈن پەرەڭ ياغلىق ئالدىمدا،
دولقۇن چاچار كۆزۈمدە مەيىنگىنە سىلكىنىپ.
باللىقنى چۈشەشمۇ يات بولۇپتۇ چۈشۈمگە،
چۈشۈم كېلەر بوينۇمغا ماموق قوللار ئېسىلىپ.

ئەمدى ئېيتقان ناخشامنىڭ تېكىستلىرى ئۆزگەرگەن،
ئاھاڭلىرى ئورنىغا غەيرىي ئاھاڭ ئالماشقان.
زىكرى قىلار بۇ سۆزنى تىلىم، دىلىم نەچچە رەت،
«بۇرنى قاندىق چىرايلىق، ئاغزى ئەجەب قاملاشقان».

1990 - يىل 11 - ئاينىڭ 11 - كۈنى، ئۈرۈمچى

دەريا ناخشا ئېيتماقتا يەنە

مانانلار قوينىغا ئورالغان ئۇيۇق،
بىر ئاچچىق ئازابقا بولغاندەك نائىل.
مۇڭلىنىپ، مۇڭلىنىپ ياش تۆكەر ئاسمان،
ياشلاردىن نەملىنەر قۇمساڭغۇ ساھىل.

ئاھ، دەھشەت غەلىيانمۇ ۋە ياكى قىيان؟
شامالار زەربىدە ئۇرۇلغان تاشقا.
ياق، بۇڭغۇن چاچرىتىپ، چاچرىتىپ دەريا،
ياق، سۆيگۈ ناخشىسى ئېيتماقتا ئاستا.

يەلپۇنگەن شۇاقلار ساھىلدا لەرزان،
چاڭ باسقان سۆيگۈدىن سۆزلەيدۇ قىسسە.
بىلمەيسەن قىيامەت دېگەن ئاشۇ شۇ،
ئاشىقنىڭ قەلبىنى ھىجران كېپ ئۇپسە.

كەل، دەريا ناخشىلار ئېيتماقتا يەنە،
دولقۇنلار ئەۋجىدە ئۆزگىچە ئاھاڭ.
كۈتمەكتە يار سېنى ئېچىپ قوينىنى،
قىيا تاش ئۈستىدە تەنھا لىرىكاڭ.

1990 ـ يىل 11 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

ئەپۇ قىلغىن، ئەپۇ قىل مېنى

ئەپۇ قىلغىن، ئەپۇ قىل مېنى،
ناخشام ئىدىكى ئۇزۇندىن- ئۇزۇن.
سېنى تېخى ئۇنتۇپ كەتمىدىم،
ساڭا دىلدا بار مەڭگۈ ئورۇن.

بەخت قۇشى قونغان بېشىمغا،
كەلدى ئەمدى ھىجران سىنىقى.
ئۆزگىلەرنىڭ قاتقان كۆيىگە
سىڭدىڭمۇ سەن بولۇپ ئەبەدىي؟

ۋەيا ئۇزاق ئايدىكى تۇنلىرى
شۇ بىر جايدا كۈتۈپ ئاھ، مېنى.
ھەمراھ بولغان سايەڭگە قاراپ
تۆكتۈڭمۇ سەن كۆز ياشلىرىڭنى؟

نەۋاقىلاردا مۇزلىغان تېنىم،
بىر مۇرىدىمەن چىققان لەھەتتىن.
قانداق ئاسان پۈتسۇن بۇ ھايات،
كۆڭۈل ئىزدەپ دائىم قەدەھتىن؟

بۇ ھاياتتا سۆيگۈدىن ئۇلۇغ
ئاھ، ھېچنېمە يوق ئىكەن ئەسلا.

كەلگىن جېنىم، بىر جۈپ گۈل بولۇپ
ئېچىلايلى چىمەنزار ئارا.

1990 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

چاچار ئىدى ئاي ئاسماندا يارقىن نۇر

قېنىشمىدى ئېچىرقىغان تۇيغۇلار،
قايتىپ كەتمەك بولساڭ يەنە بۇگۈنمۇ.
نېچۈن شۇنداق قويۇۋەتتىم ئاسانلا،
شۇ ئاناڭنىڭ چاقىرغىنى ئۈچۈنمۇ؟

ياق، ئەزىزىم، بىلەلمىدىڭ سىرىمنى،
بىر چاقچاقنى يوشۇرسىمۇ كۆزلىرىم.
چېچەن ئىدىڭ، ئەمما پەرۋا قىلمىدىڭ
كۈلكە ئارىلاش ئېيتىلسىمۇ سۆزلىرىم.

چاچلىرىڭنى تۈزىگەنچە خوش دېدىڭ،
سوئال- سوراق كۈتۈپ تۇرغاچ ئاناڭدا.
كۈندە مەيۈس قالار ئىدىم پەرىشان،
نېچۈن بۇگۈن كۈلۈپ قالدىم ئارقاڭدا.

چاچار ئىدى ئاي ئاسماندا يارقىن نۇر،
ئالدىراپلا كېتىپ قالدىڭ ناھايەت.
بىراق مەنچۇ، كېتەلمەيمەن ئالدىراپ،
بەلكىم تەشۈش يېيىشىمۇ بىھاجەت.

يېرىم سائەت ئۆتمەي يەنە كېلىسەن،
بۇ ئەمەستۇر ئورۇنسىزلا پەرىزىم.

بىز چىرماشقان يېشىل چىمەن ئۈستىگە
چۈشۈپ قالدى بىر جۈپ ھالقاق ئەزىزىم...

1991 - يىل 2 - ئاينىڭ 18 - كۈنى، ئاتۇش

ھەسرەت

سەن يانداشقان گەۋدەم بۇگۈن كېپەنسىز جەسەت،
تەنھا تاپان ئىزلىرىمنى سۆيمەكتە بۇ يول.
ئازاب ئىچرە، ئۆلۈمگىمۇ بولدۇم بىپسەنت،
كىم مەن بىلەن بىللە ئۆلەر تۇتۇشقانچە قول؟

نەلەردىدۇر مىسكىن ئۇنده ئۇنلەيدۇ گىتار،
پەقەت مەندەك ساراڭ يۈرەر يولدا تۇن ئارا.
سەنچۇ، نىكەم تاتلىق چۈشلەر كۆرگەنسەن ئەركەم،
ئاھ، مەن تەنھا، كۆزۈمده ياش، بۇ قەلبىم يارا...

بىر جۈپ كۆزۈم دېرىزەڭگە تۇرار تىكىلىپ،
گويا ھەممە ئۆلگەن مەندە ھەسرەتتىن بۆلەك.
قېنى شۇ كەچ، قېنى سۆيگۈ، قېنى شۇ ۋەده؟
قېنى ئاشۇ چىڭگىلىكتەك چىرماشقان بىلەك؟!

يۈرىكىم ئۇ دېڭىز ئىچرە ھارغىن بىر قولۇاق،
ئۇندا پالاق، ئۇندا يەلكەن سۈنغاندۇر نىكەم.
ئەمدى كەتسەم مەنمۇ سەندەك ياشايمەن مەغرۇر،
قاچانغىچە تارتىپ يۈرەي دەردىڭنى ئەركەم.

بۇ سۆيگۈمنى، چىن ئاھىمنى بىلمىسەڭ ۋاپا،
كىم بولارىكىن سېنى مەندەك چىن سۆيۈپ باققان؟

بەلكىم مەڭگۈ ئۈنتۇش ئۇچۇن چېكەرمەن ھەسرەت،
بەلكىم مەڭگۈ پۇشايماندۇر قەلبىمدە ياتقان.

1991 - يىل 4 - ئاينىڭ 3 - كۈنى، ئۈرۈمچى

قەدەھ قەسدىسى

سوغۇق تېگىپ ئۇششۇپ قالسا پۇت، قوللار ئەگەر،
سوغ سۇ ئۇنىڭ ئاغرىقىنى ئالاركەن شۇنداق.
دىلبەر كېتىپ قەدەھ بىزگە بولسا ئاھ، دىلبەر،
بىز كۆتۈرسەك يەنە قىزلار قىلاركەن مازاق.

رەنجىمەيلى ئۇ قىزلاردىن، رەنجىش بىھاجەت،
مىڭ پەرىزات رومكىلاردا يۇرمەمدۇ لەيلەپ!
پىراق قىيناپ نەچچە كۆڭلەك يىرتتۇق ناھايەت،
ئازاب ئىچرە شۇ كۈنلەرنى ئۆتكۈزدۇق ئەپلەپ.

قۇيە دوستۇم، قەدەھلەرنى لىقلاپ قۇيۇپ بەر،
قۇيالمىساڭ يەرگە پۈكۈپ قۇيغىن تىزلارنى.
«سۆز تاشلىسام ئۈندىمىدى ئاشۇ بەچچىغەر»
دەپ، لەنەتكە كۆمۈپ يۇرمە ئەمدى قىزلارنى.

ھەربىر قەدەھ بوشتىلسۇن دەردلىك تەرزدە،
تا يەتكۈچە مەززىلىك شاراب تىرناق ئۇچىغا.
ئىسقىرتىپ جاڭجاللاشساق بۇمۇ بىر مەززە،
تۇن دىلبىرى ئولجا ئىزدەپ چىقسا كوچىغا.

1991 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 4 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

قەلبىمدە سەن بار ئىدىڭ

ئايرىلىش خېتىگىنى تۇتۇپ قولۇمدا،
شۇ شېرىن كەچمىشكە تاشلىسام نەزەر.
جەسەتلەر پۈتلىشىپ ئوڭ ۋە سولۇمدا،
سېزىمەن ئۆزۈمنى دوزاختا قەدەر.

چۈش كۆرەر ئاھ، ھىجران ئىسكەنجىسىدە
بىر چاغلار كۆكسۈمگە پاتمىغان يۈرەك.
ھاياتلىق ئۆلۈمدەك سېزىلگەن دەمدە
ئاداققى بىر تىنىق كىم ئۈچۈن كېرەك؟

مەن كەبى ئازابىنىڭ ئىلمەك شېخىغا
ئېسىلساڭ سېزەمسەن ئېيتە سۆيۈنۈش؟
يۈرەكنى سانجىدىم سۆيگۈ مىخىغا،
سۆيۈلۈش يوق مېنىڭدە ھەمدە سۆيۈلۈش.

مىڭ بىرى دوقۇردى قەلب ئۆيۈمگە،
ئۆڭۈشتى... نە قىلسۇن ئۇندا تەنھالىق؟
بۇ مېنىڭ قەلبىمدە سەن بار ئىدىڭ، سەن،
تىلەيتتىم ھەر جايدا ساڭا ئامانلىق.

ھاياتمەن، ھاياتتىن دېرەك يوق ئەمما،
ھايات، ئۇ تېنىمدە پۈتمەكتە بۇئان.

مۇھەببەت ھاياتنى بېرەركەن، توۋا،
ئۇ يەنە ھەممنى قىلارکەن ۋەيران.

1991 - يىل 4 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئۇرۇمچى ئاخشىمى

شەپەققە قارا تون ياپقاندا گۈگۈم،
پىنھانلار سۆيگۈگە باش قويدى شۇ دەم.
يەنىلا تەنھالىق مەن ئۇچۇن ئۇدۇم،
تۇرىمەن شۇندىمۇ تەمكىن، خاتىرجەم.

سوزۇلغان ئالدىمدا جەنۇب يوللىرى،
ئېھتىمال ئۇندىمۇ قارايدى شەپەق.
پۇلاڭلار بوشلۇقتا جانان قوللىرى،
ئامان بول دەپ مېنى، ئامان بول ئەبەد.

بىلىمەن ئۇندىمۇ ئاي چىقار ھېلى،
ئايانكى زېمىننى سۆيەر نۇرلىرى.
مەن تامان تەلمۇرەر ئاي يۈزلۈك دىلبەر،
تىترەيدۇ ۋۇجۇدى، تىترەر لەۋلىرى.

1991 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 25 ـ كۈنى، ئۇرۇمچى

تەنھالىق لىرىكىسى

ئامانمۇ سەن يىراقتىكى چىرايلىق گۈلۈم؟
تاڭ سەھەردە مەن تەرەپتىن بالقىمدۇ قۇياش؟
ئېيتىپ بەرگىن يالتىرامدۇ تال ـ تال نۇرىدا،
ھەربىر گىياھ چانىقىدا تامچە ـ تامچە ياش؟

كۆكتە يۇلتۇز كۆرۈنمەيدۇ، ئايمۇ بەك خىرە،
ئاھ، تۇمانلىق بىر شەھەر بۇ غوۋغاغا تولغان.
ئەمما، قىزلار بىر ـ بىرىدىن گۈزەلدۇر شۇنچە،
بەلكىم ئەخمەق يىگىتتۇرمەن سەنچۇن قايغۇرغان.

ئۆتۈپ كېتەر جىسمى تۆمۈر ئۇچقۇر ئاياغلار،
ماگنىتسمان قەدىمىنى تارتىپ يول ئارا.
ئۆلۈۋېلىش خىيالمىدىن كەتمەيدۇ نېچۇن؟
نېچۇن سېنى سۆيگەندىمەن، ئىسىت، بۇۋاپا.

قاراڭغۇلۇق باستى كېلىپ ئالەمنى نىكەم،
قانداق ئۆمرۈم پۈتەر مۇنچە ئېغىر غەم ـ دەردتە؟
قانات سىيرىپ ئۇچۇپ كەلدىڭ ئۆزۈڭ قۇش بولۇپ،
ياق، سەن ئۇچۇپ كەتتىڭ، قالدىم يەنە ھەسرەتتە.

تەنھا قەدەھ سۇرۇلمەكتە ئالدىمغا بۇ دەم،
زەھەر كەبى ئاچچىق تۇزغا مىلىنەر يۈرەك.

ھەمراھ بولماق بولدۇم ئۆزۈم- ئۆزۈمگە بىردەم،
بۇندا يەنە ئۇلپىتىم يوق ئۆزۈمدىن بۆلەك.

1991- يىل 6- ئاينىڭ 10- كۈنى، ئۈرۈمچى

قىسسە

چۈشلىرىمدە ئاقۇچ ئېقىن بار،
ئاقۇچ كەتكەن سامانيولىدەك.
چوپان نېيى ئۈنلەيدۇ تەكرار،
كەڭلىكلەرنى باسقاندا مۇگدەك.

چۈش قوينىغا سىڭگەندە دۇنيا،
رېئاللىقتىن يىراق، بەك يىراق.
تۆكۈلمەيدۇ نۇرلارمۇ ئەمما،
قومۇشلۇقنى قاپلايدۇ توزغاق.

ئۇچۇپ كەتكەن قاناتسىز ۋىناس،
ئاشۇ جايدا تۇنەيدۇ تەستە.
سىر يوشۇرسا گۈگۈملار تىمتاس،
كۈلۈپ كېلەر جادۇگەر قەستتە.

1991 - يىل 8 - ئاينىڭ 13 - كۈنى، ئاتۇش

... غا

ئېقىن بويلاپ ئۆسكەن مەجنۇنتال،
تال تۈۋىدە ئۇجمە سايىسى.
ئاي بۇلۇتقا يېقىلغان ئاخشام،
ئىزدىگىنىم راستتۇر يار سېنى.

ئىشىكىڭنىڭ ئالدىدىن ئەنە
غىڭشىپ بوشقىنە
سۇ ياقىلاپ ئۆتۈپ كەتتى چال...
بۇگۈن كېچە
پەقەت بۇ كېچە،
چېكەلمەيمەن كەچۈرگىن پەنجىر.
سورىماپتىمەن،
قاچىمەن نەگە؟
غالجىر ئىتىڭ ئۈزگەندە زەنجىر.

1991 - يىل 8 - ئاينىڭ 13 - كۈنى، ئاتۇش

سەھرالىق قىزچاق

يىراقتىكى شورلۇق تۈپراقنىڭ
شۇ كاتاڭلىق ھارۋا يولىدا
كېتىۋاتسەن،
ئېتىكىڭدە تۆت تاللا تەمەچ،
زىبا بويۇڭ بىرئاز ئېگىلگەن،
قېشىڭ ئۇچار قارلىغاچ پېيىدەك،
كېتىۋاتسەن،
يول بويىدا قويۇق جىگدىلىك،
كۈتۈۋالدى بىردەملىك سېنى.
ئېيتە، نېچۈن خۇمارلاشتى كۆز،
ۋە نېمىگە بولدۇڭ ئىنتىزار؟
كېتىۋاتسەن،
كۆيدۈرگۈچى قۇياش نېرىدا
پېشانەڭدىن قۇيۇلدۇ تەر،
سەھرادىكى ئۇياتچان قىزچاق،
بىلىپ- بىلمەي ئېيتقان ناخشاڭدا،
مېنىڭ ئىسمىم بارمۇ ئويلاپ باق؟

1991 - يىل 8 - ئاينىڭ 13 - كۈنى، ئاتۇش

ئۆزۈمگە تېز سىزما

ئۇششۇك سوققان يالقۇن يۈرىكىم،
ھاياتىڭنى چۈشەمسەن بۇدەم.
يىراقلارغا تىكىلىپ تۇرغان
ئەي ئۇمىدۋار، ئويچان كۆزۈم ھەم.

سەۋداغىلا ئوخشايسەن تۇرقۇم،
مەۋجۇتلۇقۇڭ ئاشۇلا پەقەت.
گەر كۈلكەڭگە ئۆكۈنمەك بولساڭ،
مەست ساقىيدىن شاراب ئىچ ئەبەد.

بەخت تىلەپ كەلدىڭ ھاياتقا،
يۇلتۇزۇڭنى چاقنىتار ئاسمان.
ئۆلۈپ كەتسەڭ، بىلەرمۇ بىر كىم،
كىم قاتۇرار قەبرەڭنى شۇ ئان...

1991 - يىل 8 - ئاينىڭ 17 - كۈنى، ئاتۇش

شۇ يىراق جەنۇبتا...

«شۇ يىراق جەنۇبتا بىر قىز بار شۇنداق»،
ئۇ شۇنچە كۈلگۈنچەك، شۇ قەدەر تېتىك.
توپىلىق يوللاردا تاشلىسا قەدەم،
زىلۋا، ئۈز گەۋدىسى چايقىلار يېنىك.

ئۇ ئەسلىي تۇغۇلغان يىراق سەھرادا،
ياشايدۇ ھازىرمۇ سەھرالىق بولۇپ.
تاڭسىمان چېھرىگە ئاقىدۇ تاڭلار،
يۇلتۇزلار كۆزىدىن باتىنار خۇرسىنىپ.

تۇم قارا چاچلىرى ئۆرنەك تۇنلەرگە،
تولۇن ئاي شۇ تەندە بالقيدۇ دەپ بىل.
ئۇ گويا سەنەمنىڭ تىرىك ھەيكىلى،
ۋە پەقەت بىر ماڭا يارالغان ۋەسىل.

1991 ـ يىل 11 ـ ئاينىڭ 19 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

بوۋاق

زىنىقىڭدا كۈلمەكتە بەخت،
ئاناڭ ساڭا قارايدۇ تويماي.
ياق، سەن يىغلا، يىغلا بالىجان،
بار يىغاڭنى يىغلىۋال قويماي.

سەندە يىغا پۈتكۈسى تامام،
بۇ ئۆمرۈڭدە تۆكمىگەيسەن ياش.
سەن بىلمەيسەن، سەنچۈنمۇ بىر كۈن،
تاش مامۇقتۇر، پاختا بولۇر تاش.

سەن بىلمەيسەن ئۇشبۇ هاياتتا
سېنى قانداق بىر تەقدىر كۈتەر.
بار هەر كىمگە ئاخىر بىر ئۆلۈم،
كۆپ كۈنلەر بار ئۆلۈمدىن بەتتەر.

مەن سەن بولماق بولغان بۇ پەيت،
يىگىتلىكتىن قالغىن بىخەۋەر.
سەن بىلمەيسەن... يىڭنە قۇلىقىدىن
كارۋان تارتىپ ئۆتكەنگە قەدەر.

1991 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 11 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

يۇرتۇم

زەر قۇياش بىئارمان سۆيگەن تاڭلاردىن
تاڭ نۇرى سىن چايقار سۇزۇك چېھرىگدە.
پەرىزات قوينۇمدا ياتقان چۈشلەرنى
مىڭ مەرتە تاشلايمەن بىر رەت ۋەسلىگگە.

توختىماي كۆي كۆيلە دولقۇن مەۋجىدە،
ئەي مېنىڭ ناخشامنى ياراتقان ماكان.
بۇركۈتلەر پەرۋازى كېلەر يىراقتىن،
يۇلتۇزلار بوينۇڭغا چىڭ گىرە سالغان.

سەن پەرى ئۇخلىغان، خىزىر ياتقان جاي،
ھەر چىمدىم توپاڭدا مىڭ كۆي ئەۋجى بار.
ھەربىر تۆپ گىياھتىن كۆكلەيدۇ ئارمان،
ھەر دەريا قوينىدا ئاتەش ئېقىنلار.

1991 - يىل 12 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، ئۈرۈمچى

تۇغۇلغان كۈنۈڭگە

سۆيۈپ قويغىن مېنى مەلىكەم،
باتناپ، قاقشاپ تاشماقتا سەۋرەم.
ئۇشبۇ قۇتلۇق، شادلىق كۈنۈڭدە
بولالمىدىم يېنىڭدا بىردەم.

تەقدىر نېچۈن رەھىمسىز مۇنچە،
مەن نەقەدەر غېرىب بىچارە.
ئىككى پۈكلەپ پوچتىدىن پەقەت
سالالىدىم ئاددىي ئىبارە.

ئۇچۇپ كەتتى تۇرنىلار قاتار،
تەبرىك ئېلىپ ساڭا ھەر بىرى.
فارفور جامغا يېشىڭنى ئېلىپ،
سوراپ ئالغىن ئۇلاردىن مېنى.

1992 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

ياش ئۆلۈم

كەتتى قۇشلار، كەلدى يەنە نەچچە رەت،
باھار بىلەن سۆيۈشكەندە كۆك ئاسمان.
ھەسرەتلىرى سىرغىپ چۈشەر كەچ كۈزنىڭ،
بۇ بىر كەپە تېمى ئۇنىڭ قىيسايغان.

ئىشىك ئالدى شىلدىر- شىلدىر ئېقىن سۇ،
سۆيەلمەيدۇ غەم- قايغۇدىن بۆلەكنى.
نەمجان بوۋاي ياتار يېرىم ئۇيقۇدا،
ئۇنتۇپ كەتكەن كەبى ئىسسىق تۆشەكنى.

ھاياتتىكى ئەڭ ئاخىرقى ۋەھىمە
باش ئۈستىدە چاقماق بولۇپ چاراقلار.
ئاھ، ئەجەبا دادىمۇ بۇ پەلەكنىڭ،
سۇس پىلدىرلار يانغان ئاشۇ قاراقلار.

تۈگىلۈكىدىن سىرغىپ چۈشكەن نۇر- ئېقىن،
ئەندىشە سالار ياستۇق ئۆزرە جىلمىيىپ.
ئەزەلدىنلا شۇنداق ئىكەن بۇ دۇنيا،
ياش چىنارلار كەتسە ئەگەر ئۆرۈلۈپ...

1992 - يىل 2 - ئاينىڭ 15 - كۈنى، ئۈرۈمچى

كىچىككىنە قۇش ئۆتكىنى زەر ئارال

كىملەر كەلدى، كىملەر كەتتى بۇ يەردىن،
دوقۇرغىنى قايسى ئىشىك، دېرىزە.
جىلغىلاردا ئەگىز ئاققان دەمدىمۇ
كۆز غازىڭى سىرغىپ چۈشەر بەزىدە.

قۇياش، ئايىنى، يۇلتۇزلارنىڭ بارىنى
بەلكىم سەنمۇ سۆيەلمەيسەن مېنىڭدەك.
كۆي ئەللىيى ئۆلۈپ قالدى تۇن تەڭدە
ئۆمۈچۈكنىڭ توزى ئوخشاش غۇزمەك.

گويا بۇندا ئورمانلارنىڭ ئىچىدىن
بىر نۇقتىغا سىلجىپ ئۆتسە بىر نۇقتا؛
ھېس چايقىشىڭ دولقۇنسىمان بولدىيۇ،
يىتىپ كەتتى تىۋىشلىرىڭ بەك ئاستا.

كىچىككىنە قۇش ئۆتكىنى، زەر ئارال،
مەۋجۇتلۇقۇڭ غايىب بولدى بىر پەستە.
بولالمىدىڭ ماڭا مەھبۇب، ماڭا يار،
سايە تاشلاپ ياشاپ كەلدىڭ ھەسرەتتە.

1992 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

كېلەلمىدىك ئەجەبمۇ

مەن كەلگەندە كېلەلمىدىك ئەجەبمۇ،
ئەي بوتا كۆز، جانغا جاپا قەلەمقاش.
زەپ چىرايلىق كەچكى دەريا ساھىلى،
مېنى تەنھا كۆتەلمىگەن قىيا تاش.

ياندى يۇلتۇز زىننىقىدەك جىلمىيىپ،
يەنە تېخى كۆلۈپ چىقار تولۇن ئاي.
مەۋجۇتلۇقنىڭ بۇندا بارى سەن تۇرساڭ،
فانداق كېتەي، قەدىمىگە قىيالماي...

يالپۇز ھىدى ۋاھ، نەقەدەر سۆيۈملۈك،
ئاڭا سېنىڭ ئەتىر بۇيۇڭ كۆچكەنمۇ؟
ئوماق تاشلار قاڭشىرىغدەك بوپ قاپتۇ،
كۆردۈم بۇنى ئاي مۆكۈنگەن دەمدىمۇ.

قاراڭغۇ تۇن قاشلىرىغدەك يىمىرىلىپ،
تۆكتى ئاسمان ئەمدى خاپىغان يېشىڭنى.
مەن بىلمىدىم، دولقۇن قاچان ئېپ قالغان؟
ئويناپ تۇرغان پۈرۈم- پۈرۈم چېچىڭنى.

1992 - يىل 3 - ئاينىڭ 20 - كۈنى، ئۈرۈمچى

باهار قوشقى

سۇزۇك ـ سۇزۇك كۆك يۈزىدەك تۇمانلار
شايى چايقار يېشىل دەرەخ ئۇستىدە.
يېشىل دەرەخ قۇشلىرىنى يىتتۇرگەن،
يېشىل ياپراق، كۈمۈش قۇشلار ئەسلىدە.

باهار دېگەن مېهمان ئەمەس، گۈلباهار
ماكان تۇتۇپ قالدى مەڭگۈ بۇ يەردىن.
مۆلدۈرلىگەن قوي كۆزلەردە هاياجان،
كۆچۈپ كەتتى كۆڭۈل كىرى يۇرەكتىن.

ئارغىماقلار قايتىپ كەتتى يايلاققا،
ئىس ـ تۈتەكلىك ئاساۋلىقى ئۇنتۇلدى.
مەيىن ئۇندە لۆمشۈپ ئاقار ئاق ئېقىن،
ئاھ، ئۇ كۈنلەر شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدى.

1992 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 25 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

خوشلششش

كۆز ياش دېگەن تۆكۈلمەيدۇ بىكاردىن،
ئارمان، ئۆلۈم، ۋىسال، ھىجران بولمىسا.
پىللىدىدى، ئۆچتى ئۈمىد يۈلتۈزى،
سۈكۈت ياتار غېرىبسىنغان يوللاردا.

بۇگۈن ھەپتە، چېسلاغا نەچچىدى؟
سەن ئەمەسمۇ بۇنى ئېنىق بىلمىگەن.
كىم بىلىدۇ ئاخىرقى رەت كۈلەلمەي،
دىدارلاشماي كېتىپ قالغان تاڭ بىلەن؟

ئۇزاتماقتا ئۇنى تۇمان جىلۋىسى،
ھەربىر گىياھ، يېشىل ياپراق، ئاق بويناق.
سىم- سىم يامغۇر كەچتىن بېرى ياغقاچقا،
بولۇپ قالغان يوللار پاتقاق، تېيىلغاق.

ئۇ يىغلىدى، ئاتا- ئانا، جىگدىلىك...
ئاقۇچ ئېقىن ـــ بۇندا قالغان ھەممىگە.
خەير ساڭا، ساددا، تەرسا، تەنتەك قىز،
تاغ كەينىدە قالدى تاشلىق مەھەللە.

1992- يىل 4- ئاينىڭ 10- كۈنى، ئۈرۈمچى

تۇغۇلغان كۈن خاتىرىسى

قاقشا، ئۆكۈن ۋە قانغۇدەك يىغلىۋال،
سەندە شادلىق، كۈلكە، بايلىق بولسىمۇ.
بىر ئاق قۇسەن كۆكتە پەرۋاز ئەيلىگەن،
پەي- پەيلىرىڭ توزۇپ تۇرار شۇنداىمۇ.

ھايات گويا بىرلا ئورام موخورکا،
كۈلدىنىدا تۇتەپ تۇرغان قىيسىيىپ.
بىسلىمغان يوللار چەكسىز پېتىچە،
ئاي، يۇلتۇزلار قالار كۈلۈپ، جىلمىيىپ.

ئاھ، مەڭگۈگە ئۆمۈر نېسىپ بولسىدى،
ئىككىنچى بىر پلانېتادا بولسىمۇ.
قۇتلۇقلىماي قويار ئىدۇق بۇ كۈننى،
ئالتۇن قەدەھ ئېسىل مەيگە تولسىمۇ.

ئاخىر بىر كۈن كېلەر ئاشۇ قارا تۇن،
تىلغىنىچە دوست، يېقىنلار باغرىنى.
دېيەلمەيمىز بىر ياشىغان دۇنيا بۇ،
تۇغۇلمىغان بوپ چىقمىز ئاخىرى.

1992 - يىل 5 - ئاينىڭ 1 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئاۋغۇستنىڭ ئاخرى

جېنىم ئانا، قۇياش پاتتى غەربكە،
ئىشكىلەرنى مەھكەم تاقاپ قويساڭچۇ؟
ئەتە دۇنيا بولۇپ قالار سارغۇچ رەڭ،
ئۇچۇپ كېتەر قەپەستىكى قۇشلارمۇ.

ئېغىر سۈكۈت ئايلىنىدۇ هويلاڭدا،
ئېيتالمىدۇق تەسەللىگە تەسكىن سۆز.
تاڭ ماڭىدۇ، تەڭ ماڭىدۇ ئاپتوبۇس،
مىسلى قوڭغۇر دېڭىز بولار بىر جۈپ كۆز.

ئۆمرى گويا چاقماقتەكلا بىر كەچ بۇ،
يالت قىلىپ ئۆچۈپ قالار شۇئانلا.
يېيەلمىدىم، چېكىلگەندە قېيقالدى
تۇڭغۇنگەن شۇ ئۇزۇملىرىڭ باراڭدا.

قىش كېلىدۇ، قار ياغىدۇ لەپىلدەپ،
شاۋقۇن- سۇرەن كۈتۈپ ئالار جىمجىتلىق.
ئىسسىق كۆمەچ كۆمۈپ قويۇپ ساقلارسەن،
بىر چۆچەككە تۇغۇلارمۇ هاياتلىق؟

1992 - يىل 8 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، ئاتۇش

ئەقىدە مەرسىيسى

جىلمىيار كۆك ئۆزرە كۈمۈش چېچەكلەر،
يورۇدى پاكار ئۆي، چەللىلەر راۋان.
ئۇن- تىنسىز ئايلىنىپ كەلدىم ئىشىكىڭگە،
مۇز تەلەت دۇنيادىن زاڭلىق نامايان.

شۇندىمۇ قالدۇراي ئاخىرقى گۈل بۇ،
پارقىراق قوڭغۇزۇم چاقنىشىڭ ئارا.
سارغىيىپ بارماقتا تاللارنىڭ ئۇچى،
يالغۇز بىر يوپۇرماق چۈشتى ئالدىمغا.

ئۇ مېنىڭ ئاخىرقى سۆز خېتىم ئوخشاش،
شۇ گۈزەل ئۆتمۈشنى قىلسۇن نامايان.
سۇر باسقان چۈشتىكى يېنىك بىر چۆچۈش،
بېجىرىم ئۆلۈم بول، گۈلدەك سولمىغان.

قايتماس شۇندىمۇ مېنىڭ ئۆتمۈشۈم،
ئەسلىشىم كېرەكتۇر ئاچچىق ئەلەمدە.
ئاخىرقى شارابنى ئۆزۈڭ قۇيۇپ بەر،
پۇلخۇمار مەيچىگە قالسۇن ھېكايە.

1992- يىل 9- ئاينىڭ 18- كۈنى، ئۈرۈمچى

قەدەھ ئالدىدا

قۇي دوستۇم قەدەھكە تولدۇرۇپ شاراب،
بۇگۈنلا يەتكۈدەك بولغۇم بار كەيپ.
سېزەمسەن نەقەدەر بىمالال قەلبىم،
قار باسقان داللار ياتار جىلمىيىپ.

بىز ناخشا ئېيتايلى ئۇزاقتىن- ئۇزاق،
ئاشقىلىق ياشسۇن، ئۆلتۈرسۇن مېنى.
كىم كىرەر بۇ قىيا ئوچۇق ئىشىكتىن؟
(تۇمانلىق سەھەردە پارلار ئاي نۇرى).

قارىغىن، مەن قۇشقا ئايلىنىپ بولدۇم،
دىل سۆيگەن كىشىگە سالىمىك يوقمۇ؟
ئۇ ساڭا گۈل تەرگەن باھار پەيتىدە،
مەرھەمەت ئەيلىدى سوغۇق قىشتىمۇ.

ئۇنتۇلۇش ئادەمنىڭ تەتۇر قىسمىتى،
كەچمىشىم بى ئەزىز يوللاردا قالغان.
شۇڭلاشقا بۇ شەھەر يانۇاردەك سوغۇق،
شۇڭلاشقا سەھەردە نەمخۇشتۇر تۇمان.

قۇي دوستۇم، قەدەھنى لىقلىغىن، لىقلا،
بىز چوغمىز ئىككىمىز يانمىغان گويا.

سۆزلىگىن، تىڭشايمەن، تىڭشاشقا مەن بار،
يۇرتىمىز دەرياسى ـــ ئېقىنسىز دەريا.

1992 ـ يىل 10 ـ ئاينىڭ 6 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

قار ياغقان كېچه

ئېھ، شادلىق،
بەك لەرزان چۈشمەكتە ئاق قار،
ئاق قۇشقاچ تىلىدا كۈيلىنەر دۇنيا.
ئەزىزىم، كەلمەيسەن، تويۇڭ بولدىمۇ،
ئاپئاق بىر ئەتىرگۈل كۆكتە پەرۋازدا؟

ئېتىزدىن، قىرلاردىن، يىراق دالىدىن
چاقنىدى بىردىنلا يۇلتۇزرەڭ جۇلا.
قار باسقان مەجنۇنتال تۇنجى كېچىسى،
تۆشەكتە ئولتۇرغان كېلىنچەك گويا.

مەن ناخشا ئېيتماقچى بولدۇم بۇ پەيتته،
بىر ئامال قىلىپ يەنە چۈشمەك ئۈسسۈلغا.
«ناھايەت ساقىدى كۆكتىن بىر يۇلتۇز»،
بىر ياپراق ئايلىنىپ كەتتى يۇلتۇزغا.

1992 ـ يىل 10 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

مەكتۇپ

ئازابلىق ھېس دەۋرىمەكتە قەلبىمدە،
ئۇزۇن، ئۇزۇن سالام يازدىم، گۈزىلىم.
مېنى بەزلەر نېمە قالدى دۇنيادا؟
سەنچۇن پەقەت تەنھا چۆللەر كەزمىدىم.

پوچتىكەش ئۇ، يولغا چىقار ئەتىلا،
كۆزۈمدىن ياش، يۈرىكىمدىن قان ئېلىپ.
مەن قاقشىدىم، مەن باتتىدىم سېنىڭدىن،
مەن بىلمىدىم، قالدىڭمۇ يا يالتىيىپ؟

ھەممە نەرسە سوغ تاشلىنار كۆزۈمگە،
بۇ شەھەردە مەن ھەممىدىن كۆپ بىزار.
تەنھا قالدىم، كەتتى دوستلار تانسىغا،
سۆيۈنەيمۇ، ياش تۆكەيمۇ، ئاھ، دىلدار.

تېۋىنىمەن قۇش بولسا دەپ ئادەملەر،
تۇيدۇرماستىن ئۇچۇپ بارسام قېشىڭغا.
بولدى، ئەمدى ئارتۇق شوخلۇق قىلمىغىن،
ماس كەلسەمۇ، ماس كەلمەيدۇ يېشىڭغا.

1992 ـ يىل 10 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

قۇش ۋە قۇش ئۇۋىسى

كىچىككىنە چۇۋۇلغان چاڭگا
ئاق توزانغا كەتتى قوشۇلۇپ...
ئاھ، دادا قۇش يۇرگەندۇ نەدە،
كۆزدىن يىتتى ۋاپاسىز بولۇپ...

بىر ئانا قۇش تىترەيدۇ شاختا،
ئاچچىق- ئاچچىق قىلىپ كۆز يېشى.
بارچە قۇشلار كۈلسە باھاردا،
قېنى ئۇنىڭ ئامراق قوشمىقى؟

1992 - يىل 11 - ئاينىڭ 10 - كۈنى، ئۈرۈمچى

چۈچۈك ئەسلىمەم

ئۇ يوللار تۇنۇگۈنكىدەك تۇرار ئېسىمدە،
سۆيىمەكتە ئاھ، ئۇنى تاڭدىكى تۇمان.
پادىچى قاچانلاردا كېتىپ قالدىكىن،
ئۇ پەقەت بىر كۆيگە كۆيلەيتتى هامان.

مەن يەنە چېچەكلەر تېرىپ يۈرىمەن،
پەسلىدىن پەسلىگە هەممىسى باهار.
ئېھ، ئىشچان قوغۇنچى تېنىڭ ساقمىكىن؟
مەسچىتكە ماڭدىڭمۇ ئاق ساقال دىندار؟

ئاھ، مېنىڭ قۇشلىرىم، رەڭدار قۇشلىرىم،
كەلمەمسەن، كەلگىنە سۆزلەش مەن بىلەن!
ئۇراتتىڭ، قاقشايتتىڭ تەنتەك مۇئەللىم،
ئېيتىپ بەر نېمە ئۇ جىگدە هىد دېگەن؟

ياق، ناۋاي ئەمەسسەن، چۆچەكسەن بوۋا،
ئۇزاقراق سۆزلىگىن بۇگۈن بىر قېتىم.
مەن سېنى بىلمەيمەن مېهرىبان موما،
قەبرەڭگە گۈل قويدۇم ئالا بوينىقىم.

ئەسسالام، شېشە رەڭ سۈپسۈزۈك ئاسمان،
نە دەرد بار تۇن- تۇنلەپ تۆككەن يېشىڭدا؟

مەن ساڭا كۆپ ئوسما ئوغرىلاپ كەلدىم،
سۆيگىنىم سەن يەنە توققۇز يېشىڭدا.

1992 - يىل 12 - ئاينىڭ 9 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئايال

سۈزۈك تۇمان چايقىلىدۇ ئۇستۈڭدە،
تۇمان ئىچرە يېشىل ياپراق تىزمىسى.
بىر قارىسام ساپ ھەم سەبىي دۇنياسەن،
بىر قارىسام تاش- چالمىلار ئارىسى.

ھەر كېچىدە دوقمۇشلاردىن قۇچاقلار،
ئۇچۇرما بولار كۆككە يۇلتۇز تەرگىلى.
مەن كېلىمەن ئوت ئىچىدە چوغ ئويناپ،
مەن كېلىمەن ساڭا يۈرەك بەرگىلى.

ياريلىش ـــ ئۇ، تاماملانغان مۇساپە،
تەقدىر نېمە؟ راسلانمىغان چىمىلدىق.
مېنىڭ ياشاش يىلتىزىمدا يۈكسەكسەن،
مېنىڭ ياشاش يىلتىزىمدا رەسۋالىق.

سۈزۈك تېشىم دولقۇنلارنى ئويناتقان،
خوراز ئەمەس سەھەر چىللاپ ئۆتكىنى.
بىر جۈپ قىسمەت بويۇن قىستى ئالدىڭدا،
بىر جۈپ گۈزەل تاڭرەڭ ئالما دەرىخى.

1992 - يىل 12 - ئاينىڭ 21 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئۆمۈرلۈك ئىستەلمە

ھەر ئىككىمىز بىر مەھەللىنىڭ بالىسى،
كۆيگىنىمگە كىچىكىمدىن تەن بەرگەن.
تۈتەپ تۇرغان موخوركامدەك غەمگۇزار،
چىرايلىق قىز ياشالمامسەن مەن بىلەن.

ئاسمىنىڭنىڭ يۇلتۇزى كۆپ سېنىڭكى،
شۇڭلاشقا مەن سانايمەن ئىشىكىڭدە.
كىچىكمدە كىچىككىنە بالىدىم،
كىچىككىنە بالا ئەمەس كىچىكمدە.

ئۇزاقلاردىن كۈيلەپ كەلدىم نىشانسىز،
سەندە سۇندۇم جېنىم چېچەك سۈرگەن دەم.
بىر ئىستىسەم تىل سالمەن ھەممىگە،
ئۇزۇن - قىسقا ئىككى مىسرا بۇ ئالەم.

ئىنسان تۇرۇپ ياراتقۇچى ياراتتىڭ ،
يالتىرىدىم سۈپسۈزۈك چوغ ئىچىدە.
يۈرىكىمگە بېرىپ يۈكسەك تەسەللى،
چىرايلىقسەن، سەتلىشەرسەن سۆيگەنىدە.

1993 - يىل 1 - ئاينىڭ 3 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ھىجران

مېنىڭ بولسائ چاك ـ چاك بولۇپ يېرىل يۈرىكىم،
قانداق ئۇنتاي ئۆز مەلەمگە يانداش مەلەڭنى.
كۆچكەن كەپتەر پەيلىردەك قەدىرسىز بولۇپ،
ماكان قىلاي سەندىن يىراق، يىراق يەرلەرنى.

بۇ رەستىلەر، بۇ ئادەملەر ناتونۇش ماڭا،
كۆزگى دەرەخ ياپرىقىدەك ئۆڭگەن مۇھەببەت.
موخوركامنىڭ قالدۇقىنى تاشلاي قەيەرگە؟
سۈزۈك شاراب ئاھ، باغرىمنى ئىسسىق ماكان ئەت.

سەھرادىكى نەي ئۇنىدەك يېتىمغىنا قىز،
ئەستىلىكتە سۆزلەنمىگەن بۈيۈك تامچە ياش.
بوسۇغاڭدىن ئىككىنچى رەت ئۇمتۇلۇپ ئۆتتۇم،
ئاھ، نەقەدەر ئېچىنىشلىق، ئازابلىق ياشاش.

چايقىلىدۇ چۈش دېڭىزى يېرىم شەھۋەتتە،
ئىككى قەلب ئىككى روھتا ئۈپۈشمىگەن دەم.
قان ئىچىدە كۆيگىنىمنى ئىستەر قېنى كىم،
سۇنۇق دىلدا زەنجىرلەنگەن ئۇنسىز ئەقىدەم.

ئاستا ـ ئاستا پۈتكىنىدە ئاخىرقى بىر تۇن،
ئۇنسىز ناخشا چېچەكلىتەر يوللاردا سەھەر.

مېنىڭ يارىم ئۆز ئەقلىنى يوقاتقان دۇنيا،
مېنىڭ شەھرىم كەلگىنىمنى بىلمىگەن شەھەر.

1993 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 27 ـ كۈنى، ئاتۇش

سەھەر

ئاستا ـ ئاستا سۈزۈلمەكتە تۇمانلار،
يېشىل ئاسمان جۇلا تاشلار ئەتراپقا.
كۆمۈش رەڭلىك تۆشەك ئوخشاش راسلانغان،
چىمەنزارلار سەيلىدىكى خانىشقا.

هويلامدىكى ئاق تېرەكلەر ياپرىقى،
قاچان بىلگەن قۇشلار كەبى سايراشنى.
چاچ تارايدۇ كۆل بويىدا مەجنۇنتال،
ئوسما رەڭدە چايقىلىدۇ سۇ يۈزى.

شوخ تەبەسسۇم ئوينار ئۇپۇق لېۋىدە،
يىراق دالا رەڭدار گۈللەر رەستىسى.
ئاق بوينىقىم بىردىن جىمىپ قاپسەنغۇ،
تەگدىمۇ يا دېۋانىنىڭ دەستىسى؟

يورۇپ بارار مۇنارلىرى مەسچىتنىڭ،
سۇس يېشىل رەڭ سۈزۈك تۇمان ئىچىدە.
بۇزدى قۇشلار سۆكۈتىنى ئورمانىنىڭ،
كىم بۇلغىيتتى ئىشىك چەككەن كېچىدە؟

1993 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 23 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

كېچە

سۈكۈنات شەھىرىدە سانسىز يۇلتۇزلار
گۈگۈمغا تاشلىنىپ ئۇخلايدۇ كېچە.
بىر يۇلتۇز قىپقىزىل چىقىرار يالقۇن،
بىر يۇلتۇز چاقنايدۇ كۈمۈش رەڭگىدە.

سېنىڭدىن بەكمۇبەك يىراق شەھەر بۇ،
مەن مۇشۇ شەھەردەك يالغۇز بۇ يەردە.
موخورکام قېنى سەن، تۈگەپ قالدىڭمۇ؟
سۆيۈپ قوي ئوماقلا كۆپۈكلۈك پىۋا.

شوخلۇقۇم، كۈلكەمنى كەلدىم سېغىنىپ،
ئەقىلسىز بىر قىزنى ئالدىم ئىسمىگە.
بىلمەيمەن سەھەردىن يېتىپ باردىڭمۇ؟
سېغىنىش، ئازابتا مەن پۈتكەن نامە.

ئېھ، باھار شامىلى كىرمەكتە تەم- تەم،
ئەگىزلەر ئۈلغايغان قۇشلار پەسلى بۇ.
ئىشىكىمنى ئۇلۇغ قىپ ئېچىپ قويدۇممەن،
دېرىزەم تەلمۈرۈپ تۇرار كىمگىدۇر.

1993 - يىل 4 - ئاينىڭ 27 - كۈنى، ئۈرۈمچى

رەسىم

ئاق ئۇجمىگە ئېسىلىپتۇ قۇشقاچلار،
بۇگۈن چوقۇم بولۇپ قالدى يەكشەنبە.
توپا ئىچىدە لاي ئويناۋاتقان بىر بالا،
يېنىدىلا نان چىلانغان تەلەڭگە.

ئۇلغايماقتا باشاقلىرى دېڭىزنىڭ،
تۆگە لوكسى ئۆركەشلەپ بارخانلار.
قانداق ئىكەن دوزاخ، جەننەت، قىيامەت؟
ئېيتىپ بېرەر ئۇ ئالەمگە بارغانلار!

مەن كېچىنىڭ قولۇمقىغا ئولتۇرۇپ
كېزىپ چىقتىم سانسىز كوچا، رەستىنى.
باھاردىمۇ ئاق خازانلار تۆكۈلگەن،
ئۇچراپ تۇرار قەدىمدە بىر تىلەمچى.

كۆز يېشى ئۇ كىرپىكلەرنىڭ خالىمۇ؟
ياش تۆكىدۇ ئادەملەرنىڭ يۈرىكى.
ئىشكىمنى ئېچىپ قويدۇم يولۇمغا،
ئۇزاق بولدى ئۇچراتمىدىم ئۆزۈمنى.

1993 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 29 ـ كۈنى، ئاتۇش

مۇھەببەت

توۋلاۋېرىپ پۈتۈپ بولدى ئاۋازىم،
تولا يىغلاپ ئايرىلىمەن كۆزۈمدىن.
سەن سۈكۈتنى جىمجىت ھەمراھ قىلغاندەك،
مەنمۇ سەۋەب ئىزدىمەيمەن ئۆزۈمدىن.

بىز ئىككىمىز ئايرىلغانغا ئۆلمەيمىز،
ھەر ئىككىمىز مەغرۇر، ئەمما بىچارە.
مەن كۈتىمەن يەنە كېلەر يولۇڭدا،
سەن كۈتسەن چېكىلسە دەپ دېرىزە.

ئەسكە چۈشمەس ياخشى كۈنلەر ھەرگىزمۇ،
باغرىمىزنى كۆيدۈرسىمۇ قىيامەت.
ياخشى چۈشنى يامان قىلىپ ئۆرۈيمىز،
ئەمدى بىلدىم، مۇنداق ئىكەن مۇھەببەت.

كۆزلىرىمدىن سىرغىپ چۈشكەن ئېقىنلار
ئېقىپ بېرىپ بوسۇغاڭدا توختايدۇ.
مەن ئويلايمەن ئېقىن بولۇپ قالسامچۇ،
سەن ئويلايسەن توپان بولغان ئوخشايدۇ.

1993 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 29 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

جۇدالىق ناخشىسى

سۆيگىنىم، ئاخىرقى يازغان خېتىڭ بۇ،
ھاياتتا چىن قەلىپ تۆكتۈم تامچە ياش.
ئازابلىق قەلبىمنىڭ تېرەن تەكتىدىن،
ئالدىڭدا سارغايغان دەملەرگە ئوخشاش.

بىر رەستە، بىر كوچا ماڭار يولىمىز،
بۇ بىزنىڭ شەھرىمىز ـــ گۈللەر، كۈلۈم يوق.
كېچىلەر شۇ پېتى قېپقالدى سۆرۈن،
قېپقالدى باغچىدا تەنھا ئورۇندۇق.

سورايمەن كىشىلەردىن ئۆيۈم قايسى دەپ،
سورىما مېنىڭدىن كىچىك ئىنىمنى.
تېگىشتىم بىر رومكا شارابقا پەقەت
تېگىشتىم، ئەزىزىم شادلىق، غېمىمنى.

سەن نىچاغ ئۈيقۇدا ئىدىڭ ئۇ ئاخشام،
ھېچكىمگە تۈيدۇرماي كەلدىم ئىشىكىڭگە.
بوسۇغاڭ ئالدىدا كۈتتۈم بەك ئۇزاق،
سۆزلىدىم ھەممىنى كىچىك پىستەڭگە.

1993 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

كۈز

ئالدىراپ تۆكۈلەر كۈز خازانلىرى،
بىز ماڭغان ئۇ يوللار گويا قەبرىستان.
ئەسەبىي چۆچۈشتىن كەلسەم ئېسىمگە،
كۈموش رەڭ كۆك خالى يوقالدىڭ قايان؟

ئۆلۈمنىڭ كەينى ئۇ ئۇزاق، ئۇزاق يول،
قولۇڭنى بەر ماڭا كېتەيلى بىللە.
قىش كۈنى تۆكۈلگەن قارلار ئورنىدا،
رەڭگارەڭ گۈل - چېچەك ياغار ئۇ يەردە.

يۈرىكىم گويا كى ئاقار يۇلتۇزدەك،
ئويلىسام سەن بىلەن ئۆچۈپ كېتىپتۇ.
ھېچ نەرسەم يوق ئىكەن بىللە ئۆتكۈدەك،
ئۆيۈمدە، تالادا، يىراق كۆكتىمۇ.

چىرايىم كۆرگۈسىز سارغايغان بەتتەر،
نېمىگە ئوخشىتىپ قويدىكىن ھىجران.
چاچلىرىم ئۆسكىلەڭ، كىيىمىم رەتسىز،
مەن گويا يىراقتىن كەلگەن سەرگەردان.

1993 - يىل 5 - ئاينىڭ 15 - كۈنى، ئۈرۈمچى

قاۋاق ئالدىدا

تۇرار ئىزلار ئوڭ - تەتۇر بوپ بۇ يەردە،
چاپان سالدى ئىشكتىلا ھەقىقەت.
كەلدى قۇشلار ئورمىنىنى كۆتۈرۈپ،
شېئىر بولۇپ سۈيۈقلاندى مۇھەببەت.

ئۈمىد بەكمۇ ئۇزاق كەتتى سۇكۈتتە،
توختاپ قالدى كېتىۋاتقان بىر ئانا.
دىۋانىنى ئەندىشگە سالغان كىم؟
ئۇن سېلىپلا يىغلىۋەتتى بىر بالا.

كاۋاك بولۇپ قالدى كېچە ئاسمىنى،
ئۇخلاپ قالدى ئەڭ ئاخىرقى يۇلتۇزمۇ.
ئون سەككىزگە ئەمدى توشقان قىز كەبى،
تاللاشتىدۇر ھېسسىياتچان جۈۋانمۇ.

كەلدى ئازاب كۆز يېشىنى ئېقىتىپ،
قول سوزىدۇ ھەركىم بۇندا سۆيگۈگە.
خىياللاردەك شۇنچە مۇڭلۇق، بىغۇبار
شائىرلار بار چوقۇم قاۋاق ئىچىدە.

1993 - يىل 5 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئاق تۇرنا

تاڭ سەھەر كۆي كۆيلەپ ئۇچقان ئاق تۇرنا،
ئېيتقىن، ئېيت بۇ قېتىم سەپەر قاياقتا؟
شۇ ئۇزاق يوللاردا كېلەمسەن قىشلاپ؟
يا ئۇدۇل كېتەمسەن يىراق جەنۇبقا؟

كۆك ئاسمان باغرىنى كەڭ ئېچىپ تۇرسا،
نېمىشقا كۆزۈڭدە يالتىرايدۇ ياش؟
قارىغىن، سەن بىلەن كەتمەكتە گويا
تاغلارنىڭ كەينىگە قىسايغان قۇياش.

بىلەمسەن سەن مېنىڭ ئاتا ـ ئانامنى،
نېمىنى ئېسىڭگە ئالدىڭ سەن شۇ تاپ؟
گۈلدەستە تىزماقتا جەنۇبلۇق قىزلار،
گۈلدەستە تىزماقتا بىر ماڭا ئاتاپ.

كەڭ كەرگىن پارقىراق قاناتلىرىڭنى،
يازاي مەن بىر كۆپلەت، بىر كۆپلەت شېئىر!
ئوقۇپ بەر بۇندىكى گۈزەل دالىغا،
ئاڭلىسۇن كۆك ئوتتا سەمرىتكەن سىيىر.

1993 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

شەھەر باغچىسىدىكى فانتازىيە

نەم ھاۋا سەگىتتى كۆيۈك باغرىمنى،
ئۆزۈك كىم مەن بىلەن تۇرغان يېنىمدا.
ئەسلىدە ئادەملەر ئۆزلىرى سىراك،
ھە، تېخى تىكىلەر ماڭا گۇماندا.

ئىككىمىز بۇ يەرگە كەلدۇقمۇ بىللە؟
راست بولسا ئېيتقىن قاچان، ئاھ، قاچان؟
مەن سېنى ئىلگىرى ئۇچرىتالمىغان،
ئازابتەك بىر ماڭا مەنسۇپ ئەي جانان.

تىترىگەن قولۇمدا سۇندۇم بىر تال گۈل،
سەن ئۇنى كۆكسۈڭگە تاقاپ ئاپسەن ھەم.
ياردىمىك شۇ بىغەم تەلۈە كۆزلىرى
ياتلىشىپ، يىراقلاپ كەتكىلى تىكەم.

1993 ـ يىل 6 ـ ئاينىك 23 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

يارا ئابدىسى

ئۆزۈم بۇزغان سۈكۈتلىرىمنى
ئۆزۈم تىكلەپ كەلدىم چۈشۈمدە.
نېمىدۇر ئۇ كۆزۈمدە كۆيگەن؟
نېمىدۇر ئۇ كۆيگەن ئىچىمدە؟

بەخت مېنى ئىزدەپ كەلسىمۇ،
كۆز يېشىمنى كۆرىمەن ئوخشاش.
يۈرەك ئەمەس مېنىڭ يۈرىكىم،
مۇشت شەكلىدە قاتقان سوغۇق تاش.

1993 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

كۈندۈز

ئۇزۇن بىر مۇساپە تونۇردەك بۇ يول،
بەھۇزۇر ئاپتاپقا قاقلىنار قۇياش.
سەبىي قىز كۆكسى ئۇ ـــ كۆزۈمدىن ئاققان،
لايلاشقان پورەكتە سۈزۈك تامچە ياش.

ئەي قەدەھ، پەيتۇندا ھەييام بىرلە كەل،
ناخشامنىڭ ئۇ چېتى سېنىڭ ئۆيۈڭدە.
تاڭ سەھەر ئورماندىن كەتتى قۇشقاچلار،
تۆكۈلگەن پەيلىرى سايرار ئىنىدە.

بۇ شەھەر ئاخىرى دەھشەت قىيامەت،
پارقىراپ ئازماقتا نوھنىڭ كېمىسى.
سەۋدالىق ئەقلىمگە پۈتكەندە كۈلدان،
بىر- بىرلەپ يىتتۈردۈم تاپقان ئېسىمنى.

ئۇ گويا قار گۈل بوپ قوندى قەلبىمگە،
چىرايلىق ئالۋاستى كەنتىمدە ئاخشام.
مەن تېخى قوي بېقىپ يۈرگەن بالىدىم،
ئەمدىلا پىلىكى تۈتاشقۇچى شام.

ئەي قەدەھ، پەيتۇندا ھەييام بىرلە كەل،
ناخشامنىڭ ئۇ چېتى سېنىڭ ئۆيۈڭدە.

ئاق سېرىق جۇۋانىنىڭ يوتىسى ئوخشاش
ئۇچقۇنلار چاچرىتىپ كۆيمەكتە كېچە.

1993 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 7 ـ كۈنى، ئاتۇش

نامراتلىق

جىمجىتلىق شەھەرنىڭ غەمكىن ئاۋازى،
بىر قىزچاق چوڭ يولدا ئايلىنار لەۋەن.
ئېرىشىشىم مۇمكىندۇر ئەڭ سېسىق تىلغا،
موچەنلىك، سېنتلىق پۇللىرىم بىلەن.

مېڭەمدىن تۆرەلگەن قۇرت ـ قوڭغۇزلار
بايراملىق تانسىغا چۈشكەندەك گويا؛
نېسىگە مەي ساتار ئۆلگەندىن كېيىن،
تېخىمۇ قەدىرىنى بىلدۈردى دۇنيا.

قان گۈلى جېنىمدىن سىرغيدۇ مەيىن،
مۇھەببەت ـــ ئەي مېنىڭ بىكۆيۈم قەبرەم.
ياڭرىنىڭ ئىشىكىگە بارسام مۇشۇ تاپ،
كېتىشىم كېرەكتۇر توختاپلا بىردەم.

1993 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 15 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئۆتۈش سىزىقى

ماشىنا، پىكاپلار كېلەتتى رەت- رەت،
مەن كېسىپ ئۆتمەكچى ئىدىم بۇ يولنى.
ئۆلۈم بەك سۆيۈملۈك جانان لېۋىدەك،
كىمكىنە ئىللىقلا سىققان قولۇمنى.

سۈر بېسىپ جىمجىتلا داجىدىم ئاستا،
ساقچىمۇ بۇ يەردىن يىراق ئىدى بەك.
ئاقىرىپ تۇراتتى ئۆتۈش سىزىقى،
ئۆلۈمدە قائىدە- تەرتىپ بولۇشتەك.

نىھايەت مەن تۇرغان توپنىڭ ئىچىدىن،
بەختسىز بىر ئىنسان چىقتى ئالدىغا.
ۋە چاقلار ئاستىدا جان بەردى شۇئان،
لەگلەكتەك چاپلىشىپ، مىلىنىپ قانغا.

قاتىل كىم؟ مەنمۇ يە، شوپۇر، ماشىنا،
كىم ئىكىن بۇ يەردە بولغان گۇناھكار؟
قاتىللىق يۈز بەردى، يۈز بەردى ئاخىر،
بىخەتەر سىزىقتا ئاھ، بى ئىختىيار.

1993- يىل 12- ئاينىڭ 27- كۈنى، ئۈرۈمچى

ئۇچرىشىپ قالساق...

توساتتىنلا قالساق ئۇچرىشىپ
يېرىلارمۇ دەيمەن يۇرىكىم.
خۇشال قۇشتەك يېنىك پەر قېقىپ
ئۇچارمەنمۇ ياكى بىر قېتىم.

توساتتىنلا قالساق ئۇچرىشىپ
كۆرۈشكەندەك تۇنجى رەت جانان.
بېرەرسەنمۇ ماڭا قولۇڭنى،
كېتەرسەنمۇ قايرىلىپ شۇئان.

توساتتىنلا قالساق ئۇچرىشىپ
مەڭدەپ تۇرۇپ قالساڭ ناۋادا؛
كۆيدۈرەرمۇ دەيمەن كەشمنى
بارمىقىمدىن چۈشكەن موخۇركا...

1994 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

ئۈمىد تەبەسسۇمى

نى- نى كۈنلەر ئۆتۈپ كەتتىغۇ،
ئۆتۈپ كېتەر يەنە بۇ كېچە.
تىنچلانغىن دەردىمەن يۈرىكىم،
يۇلقۇنسەن نېمىشقا مۇنچە؟

شۇ چولپىنىم كۈتمەكتە ئەنە،
دېمەك ۋىسال قالدى يېقىنلاپ.
جانان مېھرى يانار قەلبىتە،
شام ئوتىدەك غۇۋا پىلدىرلاپ.

ئاتۇش شەھرى يىراق بولسىمۇ،
(بىنالىرى قىستىلاڭ رەت- رەت).
ئىككى كۈندە يېتىپ بارىمىز،
قۇچاقلايدۇ دوستلار، مۇھەببەت.

1994- يىل 1- ئاينىڭ 17- كۈنى، ئۈرۈمچى

بوتۇلكا

مەن ئوخشايمەن ئىچىشتە ساڭا،
سەن ئوخشايسەن ئىچىشتە ماڭا.
زىدە بولغان بولسا يۈرىكىڭ،
كۆزلىرىڭگە ياش ئېلىپ باققىنا.

ئۇچرىشىمىز كۈندە بىر قېتىم،
بولۇپ قالدۇق ئوبدان قەدىناس.
ئادەملەردىن ساقلىغان گەپنى،
ساڭا ئېيتىپ بەرگىنىمۇ راست.

باشلاپ كەلسەم كۆرسەڭ بولاتتى،
مېنى خاپا قىلغان شۇ قىزنى.
بۇ قانداقمۇ مۇمكىن بولسۇن، ھەي...
ساناپ بەرسەم بىرەي يۇلتۇزنى.

1994 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

سەن

سەن ئۆيۈمگە كىرىپ كېلىسەن،
پەرىزاتتەك ئاستا، مۇلايىم.
سەن ئۆيۈمدىن چىقىپ كېتىسەن،
تۇرغاندەكلا يېنىمدا دائىم.

سەن كېلىسەن ئۇزۇن بۇ يولدىن،
كۆرۈشكىلى مەن بىلەن ھامان.
سەن كېتىسەن ئۇزۇن بۇ يولدىن،
ئۆزۈم يالغۇز قالىمەن جانان.

سەن كىرىسەن چۈشۈمگە كەچتە،
چۈش كۆرىسەن بولۇپ ياستۇقداش.
شۇنچە يېقىن تۇرساقمۇ بىللە،
كۆرۈنمەيسەن شەيتانغا ئوخشاش.

1994 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 4 ـ كۈنى، ئاتۇش

تەقدىر

سەن ئۆتمەك بولساڭ بۇ يەر ئاستى يولدىن،
پۇلۇڭ يوق، غېمىڭ يوق، مەندەك يالغۇزلا.
تۇيۇقسىز يانچۇقچى توختىغىن دەيدۇ،
كۆپايە مۇخۇركاڭ بولسا سۇنساڭلا.

تونۇيسەن سەن ئۇنى قاراپ كۆزىدىن،
تۆكۈلگەن كۆز يېشىڭ قىلىپ قويار سىرداش.
پۇلۇڭنى چىقارغىن دېمەس ئۇ ساڭا،
دەيدۇ بەس جاندىنمۇ پۇل تاتلىق ئاداش.

خەير- خوش دېمەس ئۇ، دېمەيسەن سەنمۇ،
توساتتىن دەھشەتلىك يېرىلىدۇ يەر.
ھەر ئىككىڭ يۈرىكىنى پارە- خۇن قىلار،
ئۇنىڭ ئوڭ قولىدا پارقىراپ خەنجەر.

1994- يىل 2- ئاينىڭ 14- كۈنى، ئۈرۈمچى

مەن بىلەتتىم

مەن بىلەتتىم، كېلەتتىڭ بىر كۈن،
ئاستا بېسىپ، لېكىن بىمالال.
دېرىزەمنىڭ تۈۋىدە بىر كۈن،
ئۆسۈپ قالغان كەبى مەجنۇنتال.

مەن بىلەتتىم، كېلەتتىڭ بىر كۈن،
گويا كەپتەر قانات كەرگەندەك.
بەڭباش ئوغلۇم نەلەردە سەن دەپ،
ئانام تۈندە ئىزدەپ كەلگەندەك.

مەن بىلەتتىم، كېلەتتىڭ بىر كۈن،
سەۋەنلىكلەر بولمايدۇ كىمدە.
مەندىن ئۆتسە نى چاغ باراتتىم،
ئاھ، بۇ قېتىم سەندىن ئۆتتى- دە...

1994 - يىل 2 - ئاينىڭ 21 - كۈنى، ئۈرۈمچى

بىر تال يۇلتۇز

بىر تال يۇلتۇز چاقنايدۇ كۆكتە،
قاراڭغۇلۇق ئىچرە بەك خىرە.
ئۇ سەنەمنىڭ ئوتلۇق كۆزىدۇر،
يېنىۋاتقان ئاشىق كۆزىدە.

بىر تال يۇلتۇز چاقنايدۇ كۆكتە،
قاراڭغۇلۇق ئىچرە بەك خىرە.
ئۇ بىردىنبىر يورۇق روجەكتۇر،
ئۆلۈۋاتقان ئادەم كۆزىدە.

بىر تال يۇلتۇز چاقنايدۇ كۆكتە،
ئۇ، ياريمنىڭ يۇلتۇزى خىرە.
ئۇ بىر مىسرا يارقىن شېئىردۇر،
ئېھ، ئۇمىدۋار شائىر كۆزىدە.

1994 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 2 ـ كۈنى، ئۈرۈمچى

تەبىئەت

سەن كەلمىسەڭ مەيلى، ئەزىزىم،
ئاھ ئۇرمايمەن چەكمەيمەن پەريات.
ئىزدەپ كەلگەن كەبى پەرىشتە،
قۇشلار كېرىپ كېلىدۇ قانات.

كۈندۈزى ئېھ، قۇياش يورىتار،
تۈندە توپ- توپ يانىدۇ يۇلتۇز.
ئەگەر بارسام دەريا بويىغا،
مەيىن ئۇسسۇل ئويناپدۇ يالپۇز.

سىر تۆكمەن ھەر بىر پەسىلگە،
مىڭ دىلبەردۇر ئانا تەبىئەت.
جېنىم ئۇندا مەن كۆرگەن بارى،
جۇلالايدۇ ئەمما سەن سۈيەت.

1994- يىل 3- ئاينىڭ 5- كۈنى، ئۈرۈمچى

ساۋاقداشلار ئالبومىغا

مىسكىنمەن، خامۇشلۇق جۇلقۇغان قەلبىم،
قۇترايدۇ جىسمىمدا بىر سوغۇق تىترەك.
كۆڭلۈڭلار نېمىمۇ ئەرزىتەر مەندىن،
ئەڭ ئاچچىق بىر رومكا شاراپتىن بۆلەك؟

كۆتۈرگىن، شاد ـ قوۋناق ئايلانسۇن قەدەھ،
بىز مەڭگۈ بىللىدەك شاد بول ساۋاقداش.
كۈلەيلى تەقدىرنىڭ قىسمەتلىرىدىن،
يالتىراپ تۇرسۇن قوي كۆزلەردە ياش.

كەل، شادلىق بىز ئۈچۈن بولۇپ بەرسۇن ساقى،
(بار قانداق تەسەللى ئۇنىڭدىن باشقا).
تېخىمۇ ئۇنۇلۇكرەك بولسۇن ئۇنىئالغۇ،
بىلمەيمەن، شۇندىمۇ دەسسەي ۋالىسقا.

كۆتۈرگىن، شاد ـ قوۋناق ئايلانسۇن قەدەھ،
ئايرىلىش دەملىرى دىلغا مۇڭ سالدى.
سۆزلىسۇن مۇزىكا، سۆزلىسۇن شاراب،
كىملەرنىڭ كۆڭلى ئاھ، كىملەردە قالدى؟!

يۇلتۇزلار قىسمىتى تەقدىرداش بىزگە،
كۆڭۈللۈك دەملەرنى ئۇنۇتما ھەرگىز.

خەير- خوش، ئاداققى سۆيۈملۈك بىر كۈن،
خەير- خوش، ساۋاقداش، خەير، ئوماق قىز.

1994- يىل 4- ئاينىڭ 5- كۈنى، ئۈرۈمچى

سیست نوچی (II)

ئۇچتۇرپاندىن ياندىڭ نوچى قەشقەرگە،
ئېيتقان ناخشاڭ مۇڭمىزغا قاتتى مۇڭ.
ئىشەنمەيسەن؟
ماتىتەي بىر بەتنىيەت،
ساقاي دەيدۇ قارا كۆككە يۇلتۇزۇڭ.

سەن ماڭغاندا ئەمدى تېخى تاڭ ئاتقان،
يېڭى بىر تۇن كۇتۇپ ئالدى كۆك ئاسمان.
ئالدىرىمىغىن، ئاناڭ ئوبدان - سالامەت،
يېتىم - يېسىر، دوستلارغا بار جاي - ماكان.

ئېتىڭ ھاردى، يولمۇ ئۇزۇن، ئۇسسۇز سەن،
بۇگۇن بىزنىڭ ئۆيدە بىر رەت قونۇپ كەت.
ئۇنتۇپ قالغىن يەكتىكىڭنى كېتەردە،
يانچۇقىدا بىللە قالسۇن ھېلىقى خەت.

1994 - يىل 4 - ئاينىڭ 7 - كۈنى، ئۈرۈمچى

ئايرىلىش

ئەزىزىم، راستىنلا كېتەمسەن ئەمدى،
ئەنە ئاھ، يۈلتۇزلار ئۆچتى بىر- بىرلەپ.
كەچۈر، مەن ئامالسىز سۈندۈم قولۇمنى،
(ئويلىدىم، ھازىرلا كۆرۈشتۇق بىز دەپ).

خەير- خوش، نەقەدەر ئازابلىق سۆز بۇ،
ئۆتۈنەي يەنە بىر باققىن قايرىلىپ.
چۈنكى، بۇ ئايرىلىش بولسا مەڭگۈلۈك،
بىز ئىككى ئالەمدىن قالدۇق ئايرىلىپ.

1994- يىل 6- ئاينىڭ 22- كۈنى، ئۈرۈمچى

سالام، دۆكتۆرلۇك

يۇرىكىم تىلىنغان، ئاقار تىم- تىم قان،
سەن مېنى گوللا، يا ئۆلتۈمگە يوللا.
ئاخىرقى بىر سوملا پۇلۇم بار ئىدى،
نە قىلاي، قول سۇندى تىلەمچى بالا.

ھەممىگە بىپەرۋا ئەجەب ماكانسەن،
مەن كەلدىم يەنە بىر يىغلىۋالغىلى.
ئۇ تۇرغان پاھشە ـــ ستۇدېنت قىز،
موھتاجلىق بۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن ئۇنى.

قىيامەت دەھشىتى يېقىنلار ئاستا،
تىترەيمەن ئاتلىغان كەبى ئۆلۈكتىن.
ئۇ يىگىت چەكمەستە ئىدى بەك بەردەم،
ئەڭ قاتتىق بىر رەنجىش ئىشتىكەن ھاياتتىن.

1994 - يىل 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنى، ئۈرۈمچى

سۆيگۈ قوۋۇقى ئىچىدە

قەلەندەر كۆتكەندەك بايلىق كۈننى،
كۆتىمەن مەنزىلىم يۈز ئاچار بۈگۈن.
ئەي لەۋەن، بۇ يولغا سالدىڭ سەن مېنى،
سۆز بەرسەم بولاتتى، سۆز بەرسەم بىراق...

ئېۋەنسىز ئالدىمدىن ئۆتتىسەن دەسسەپ،
ئېيتىمەن پىچىرلاپ بەخت بۇ ياق، ياق!
شۇنچىلىك بىپەرۋا كۆز تىكتىم دەسلەپ،
سۆز بەرسەم بولاتتى، سۆز بەرسەم بىراق...

تامچە ياش سىرغىدى مەڭزىمدىن ئاخىر،
ئۇ سۆيگۈ گۈلىدۇر شېرىن، خۇش پۇراق.
كۆتىمەن قۇل مىسلى ئاجىز بىتەخىر،
سۆز بەرسەم بولاتتى، سۆز بەرسەم بىراق...

1994 ـ يىل 9 ـ ئاينىڭ 3 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئالدىراش ئادەملەر توپى

تەن ئارا شۇنچە پاك، غۇبارسىز دىللار،
بۇلغانغان دەريادەك تارتماقتا نەرە.
بۇ بىر توپ شىر كەيىپ ئادەملەر ئارا،
مەنچۇ، مەن كىمگىدۇر تاشلايمەن گىرە.

قوللىرىم ئاجىزدۇر، كۈچسىز شۇ قەدەر،
قالغاندەك تېنىمگە مەھكەم چاپلىشىپ.
ئەمدىلا قايتىشقان گويا ھەممىمىز،
ئۇزۇن بىر جەڭ پەيتى دەھشەت ئىلىشىپ.

قېنى سەن قولۇڭنى بەرگىن ئاھ، ماڭا،
تاشلاندۇق يولۇمغا بولغايسەن مايماك.
ھەپسىلە بولسىمۇ نىگاھلار ئۈچۈن،
تەم- تەم بىز كۆزلەرگە چېچىلغاندۇر ھاك.

نەدە ئۇ ئۇنچىلىك چىدام ۋە غەيرەت،
يىتكەندۇر تەنلەردە كۈل بولۇپ بۇ دەم.
مۇھەببەت، گۈزەللىك بىرگە يۇز ئاچقان،
بىز ياستۇق قىلىشقان مېھرىبانلىق ھەم.

1994 - يىل 11 - ئاينىڭ 15 - كۈنى، ئاتۇش

سۆيگۈ پەيتى

ساپ مەيىن نۇر سېپەر كۆكتىن تولۇن ئاي،
ئورمانلار شاخلىغان بولۇپ باراقسان.
بەك جىمجىت ئېھ، بۇ يەر يىراققا قەدەر،
مەيلى سەن ئاھ ئۇرغىن، كۆتۈرگىن ئىسيان.

ئىلاھىم ئېلىپ كەلدى بىزنى بۇ يەرگە،
روھلارنىڭ مېۋىسى چېچەك ئاچسۇن دەپ.
سەن مېنىڭ مەيلىمچە بولسالا ناۋادا،
دۇنيانى ئىلكىڭگە بېرەي ھەسسىلەپ.

بۇ مېنىڭ كۆزۈمدە قارىساڭ دىلبەر،
كۆزۈڭنىڭ چوڭقۇرى يالقۇنلۇق ئوكيان.
كۆيمەكتە ئۇ يەردە مەن بولۇپ تەنھا قۇش،
كۆيمەكتە ئۇ يەردە مەن بولۇپ بېلىجان.

1994 ـ يىل 11 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى، ئاتۇش

يېزىدىكى بوتكامدىن تەسىرات

بىز مۇھتاجمىز بىر- بىرىمىزگە،
زور بايلىقتۇر شارائىنىڭ كەيپى.
كېلىپ- كېتىپ تۇرۇڭلار دوستلار،
يالغۇز تاشلاپ قويماڭلار مېنى.

ئالمىساڭمۇ مەندىن بىر نەرسە،
ئۆتۈپ كەتسەڭ ھال- ئەھۋال سوراپ؛
يىغلاپ ئالاي قېرىنداشلىرىم،
قاداق باسقان قولۇڭغا قاراپ.

ھېچنېمىگە قادىر ئەمەسمىز،
بىرلا ئاللا قادىر ھەممىگە.
سېتىلمايدۇ مۇندا مۇھەببەت،
مەن مۇھەببەت بېرەي سىلەرگە.

1994 - يىل 12 - ئاينىڭ 7 - كۈنى، ئاتۇش

يارنى سېغىنىش

جېنىم، سېنى ئۇنتۇماق بولسام،
بەخت، ئۆلۈم، پۇلدەك ناۋادا،
دەرت ـ ئەلەمگە كۆنۈك كاللامنى،
قىلماق كېرەك تېنىمدىن جۇدا.

سەنسىز كۈنلەر ئۆتمەكتە مۇنداق:
كۈتۈش، ئازاب، شائىرلىق ئارا.
ھەممە ئادەم ئۆلۈپ كەتسىمۇ،
بىر مەن يالغۇز قالغاندەك گويا.

سەن مېنىڭدىن يىراق بىر يەردە،
مەن نە ھالدا بىلمەيسەن ئەركەم.
دوستلار تۇتقان بۇ قەدەھنى،
يەنە سەنچۈن كۆتۈردۈم بۇ دەم.

1994 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 9 ـ كۈنى، ئاتۇش

مەيپۇرۇشقا دەيدىغانلىرىم

مەرھەمەت، قەدەھنى تولدۇرغىن قېنى،
دومسايماق نەھاجەت مۇنداق سىگايان.
غەم قىلما، مەي ھەققى تۆلىنەر دەرھال،
بولمىسا ئۇستۇمدىن سېلىنار چاپان.

مەست بولۇپ ناۋادا يىغلاپ تاشلىسام،
يىغلىشىڭ بىھاجەت بىللە تۆكۈپ ياش.
مەينى دەپ كەلمىدىم ئىشەن بۇ يەرگە،
مەن كەلدىم مۇھەببەت، شېئىر دەپ ئاداش.

مەرھەمەت، قەدەھنى تولدۇرغىن قېنى،
شۇنچىلىك ئوخشايدۇ ئىنسانلىق سەۋرەم.
كۆپ تارتتىم مۇھەببەت- سۆيگۈ دەردىنى،
كۆڭۈلسىز بۇ دەملەر ئۇنتۇلسۇن بىردەم.

1994- يىل 12- ئاينىڭ 13- كۈنى، ئاتۇش

ئەندىشە

مۇھەببەت قەلبىمگە تاشلايدۇ سايە،
بىر سېنى ئۆلۈمدەك سۆيەلمىدىم مەن.
ھەيرەتتە تىكىلەر ھەر بىر ئۆتكۈنچى،
گويا مەن ئەڭ يىراق قىتئەدىن كەلگەن.

قىپقىزىل گۈللەرگە تولدى كەڭ جاھان،
سېزىسەن كۆزۈمدە كۆرسەڭ ئەگەردە.
قەدىمىم تاشلىنار يېنىك ۋە لەرزان،
ئۆلۈمگە ماڭغاندەك بەخت ئىچىدە.

بىلمىدىم قانداقچە بولۇر ئەتە تاڭ،
ناخۇشلۇق باغرىمغا ئۇرارمۇ خەنجەر؟
سەن خۇشال كۆكسۈمگە باش قويغان بىلەن،
مەن كەلمىش كۈنلەردىن تېخى بى خەۋەر.

1995 - يىل 1 - ئاينىڭ 10 - كۈنى، ئاتۇش

كېچە سائەت بولغاندۇ نەچچە

كېچە سائەت بولغاندۇ نەچچە؟
بىرلا يۇلتۇز يانار چىمىرلاپ.
ئىككى ئىنىم كەتتى ئۇيقۇغا،
پات- پات يېنىك جۆيلۈپ پۇشۇلداپ.

بىر تەلۈمەن گويا يۇگەنسىز،
چاققۇم كېلەر مەشنى، چەينەكنى.
قانداق ياشاي سېنى هاياتىم:
قانداق ئۇنتاي ئۆتكەن كۈنلەرنى؟

ئامانمۇ سەن دوستلار، ئۇرۇمچى،
ساۋاقداشلار، مەكتەپ، كۈلگۈنئاي؟
ئەجەب شېئىر يازالمىدىم مەن،
شېئىر مېنى يازار توختىماي.

1995 - يىل 2 - ئاينىڭ 6 - كۈنى، ئاتۇش

تېلېفون

ھەممە نەرسە ئۇنتۇلۇپ كەتكەن،
قاي بىرىنى ئەسلەي كۈنلەرنىڭ؟
بەلكىم بىراۋ چېكىۋاتقاندۇ
ئىشىكنى سۆيگەن قىزىمنىڭ.

بىز ئايرىلىپ ئۆتتى كۆپ زامان،
يېزىشمىدۇق بىر رەت سالام خەت.
تېلېفون كەلدى دوستۇمغا ھېلى
سۆيگۈنىدىن ئاخىرقى نۆۋەت.

تەقدىرداشمىز دېگۈم كەلدىيۇ،
ئېيتالمىدىم بىر سۆز دوستۇمغا.
ئۇ كۆزىگە لىق ياش ئالغانچە
يېنىڭ ئۇرۇپ قويدى دولامغا.

1995 - يىل 2 - ئاينىڭ 11 - كۈنى، ئاتۇش

خەت تاپشۇرۇۋېلىش

رەھمەت سېنىڭ ئارتۇق ۋاقتىڭغا،
ئىككى مولۇق ماركا پۇلۇڭغا.
مېنى يەنە ئۇزۇن يالغۇزلۇق
سۆيۈپ قويۇپ كەتتى سوغۇقلا.

يازمىساڭمۇ بولاتتى ئاخىر،
سېنى نېچۈن بۇيرۇي ئەيبكە؟
سارايڭ ئىكەن ئەسلى ئادەملەر،
ئايان بولدى ھەممە بەھۇدە.

مەن ھېلىمۇ بۇ سوغۇق ئۆيدە،
ئولتۇرىمەن ئورۇندۇق ئوخشاش.
تۆكۈلمىدى تېنىمدىن خازان،
ئىللىتمىدى باغرىمنى قۇياش.

1995 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 6 ـ كۈنى، ئاتۇش

بىر كۈنلۈك بېھوشلۇق

بىز ئىككىمىز يات ئادەمدەكلا
ئۇدۇل كېلىپ كەتتۇق ئۆتۈشۈپ.
قاراڭغۇلۇق باسقان ئەتراپنى،
سېسىماقتا تېنىم كۆيۈشۈپ.

لەنەتگەردى ئۇزۇن شۇ كوچا
تىلدى يەنە يارا ئاغزىنى.
تەسەللىگە موھتاج ئىدىممەن،
ئاھ، تىل سېلىپ ئۆتكىنىڭ قېنى؟

چۈش بولماقتا سەنسىز ھاياتىم،
قەبرىستاندىن بەرگۈچى خەۋەر.
چۈشۈپ قاپتۇ سول پاي ئايىغىم،
سەزمەپتىمەن كەچ كىرگەن قەدەر.

1995 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 9 ـ كۈنى، ئاتۇش

كىشىلەر ئارا

ئىشىكىم ئالدىدىن ئۆتتى بىر ئادەم،
سۆزلەشكۈم، سىرداشقۇم كەلدى شۇ قەدەر.
خالىسا قولىنى سقاتتىم مەھكەم،
خالىسا كېتەتتىم بولۇپ ھەمسەپەر.

سوراپمۇ ھېچ كىشى مەندىن بىرەر رەت،
نېمىشقا سەن مۇنچە مۇڭلۇق، پەرىشان؟
دەردكە دەرد بولمىسۇن دەمدىكىن ئۇلار،
ياشىماق ئاسانمۇ سۆيگۈسىز ھەر ئان.

ئىشىكىم ئالدىدىن ئۆتتى بىر ئادەم،
ئالدىراپ كەتتى ئۇ، يۈتتى قارىسى.
يىراقلاپ كەتمەكتە ئادەملەر مەندىن،
يىراقلاپ كەتمەكتە كىشىلەر ئارىسى.

1995 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 9 ـ كۈنى، ئاتۇش

تەقدىردىن

خوشلاشقان شۇ ئاخشام قايغۇردۇم ئۇزاق،
رەنجىشىم نەھاجەت سەندىن، تەقدىردىن.
بۇ كەچمۇ ئۇيقۇسىز بولدۇم پەرىشان،
ئۆلۈپلا تۇغىشسەم، بۇمۇ تەقدىردىن.

تىۋىنىپ ئالدىڭغا بارغۇم كېلىدۇ،
بارالماي زارلىشىم سەندىن، تەقدىردىن.
ئەتىمۇ قاۋاقتىن قايتارمەن غەرق مەست،
خەق ئۇرسا، ھەق ئۇرسا بۇمۇ تەقدىردىن.

توختىماي ئېگىز- پەس سۆزلەيمەن گاھى،
بىر ۋەھى بولغاندەك سەندىن، تەقدىردىن.
دوستلىرىم ئەقلىدىن ئاداشقان دەيدۇ،
مەن سەندىن ئاداشقان- بۇمۇ تەقدىردىن!

1995- يىل 4- ئاينىڭ 11- كۈنى، ئاتۇش

يامغۇرلۇق كۈن

بەك سىم- سىم تۆكۈلەر شىرىلداپ يامغۇر،
ياپيېشىل بىر جاھان، ھاۋا ساپ تازا.
كۆز چاقار ھەممە ياق بولۇپ بىر قوۋناق،
قۇلۇلە يانغاندەك سۇزۇك ئايدىڭدا.

كەچ بولسا ئۆيۈمگە قايتارمەن يەنە،
كۈتمەكتە يالغۇزلۇق، ئىشلار بى ساناق.
بىر نۆرە ئىدىغۇ تويۇم بولسىمۇ،
چاي قۇيۇپ يېنىمدا ئولتۇرساڭ ئوماق.

مەن لەمپە ئاستىنى قىلمىدىم پاناھ،
تاماشا قىلىشقا ئەپلىكتۇر بۇ يەر.
(ئاھ، كۈنلۈك كۆتۈرگەن سەتەڭ قىزلاردىن،
ياۋروپا، ئافرىقا، قوشنا ئەل قەدەر).

1995 - يىل 4 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، ئاتۇش

ئۇچراشقان جايغا بېرىش

مەن كەلدىم ئىككىمىز ئۇچراشقان جايغا،
قېنى ئاھ، تۇرغىنىڭ كۆلۈپ ئالدىمدا؟
يېقىنلا يەردىكى بۇلاق بوغىنىقان
ھالىمنى بۆلۈشۈپ ئالدى چامىمدا.

بىر جۈپ قۇش كۆك بويلاپ ئۇچتى پۇرراپ،
ئورمانلار سۈكۈتلۈك تۇرار جىممىدە.
چىمەنلەر شۇڭىلاپ سورىدى سېنى:
« نېمىشقا سەن بىلەن كەلمەيدۇ بىللە؟»

ئەزىزىم يەنە بىر خوشلىشايلى بىز،
يا قايتىپ كېتەرمىز ئۇچراشقان جايغا.
يا مەڭگۈ شۇم تەقدىر ئالار ئىلكىگە،
ئەتە كەچ ساقلايمەن خوشلاشقان جايدا.

1995 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 27 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئاھ، مەندەك قەدرىڭنى بىلمەيتتى ھېچكىم

سەن ھازىر قەيەردە، قايسى بىر ھالدا؟
تەلمۈردۈم، ئاھ ئۇردۇم، كۆتتۈم بىر خەۋەر.
ئۇ كۈنلەر ئاجايىپ سۆيۈملۈك ئىدىڭ،
ئۇ كۈنلەر، تۈنلەرمۇ ـــــ باھار، تاڭ سەھەر.

چىرايلىق شۇ تۇرقۇڭ كەلسە ئېسىمگە،
يۈرىكىم ھازىرمۇ بولۇر لەختە قان.
ئاھ، مەندەك قەدرىڭنى بىلمەيتتى ھېچكىم،
ئىزدەيمەن كېتىشكە ئادەمسىز ماكان.

بۇ ئۈچ يىل ئىچىدە جۈدىدىم بىر ئاز،
ئۆزۈمنى بەزلەي مەن، باساي ھەم قانداق؟
ئاڭلىسام ئۆتەركەن تويۇڭ مەپىسى،
كەچ كۈزدە ئىشكىمدىن ئېسىپ قوڭغۇراق.

1995 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 30 ـ كۈنى، ئاتۇش

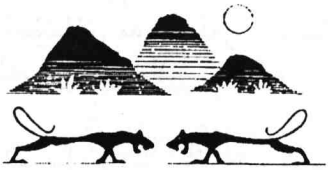
سارائ

ئېرەنسىز، بەك غەمسىز ئۇنىڭ كۆزلىرى،
كۆز تاشلار هەممىگە مەست، بىپەرۋا.
ئۇنىڭچە هېچنىمە سۆيگۈ، دەرد ـ ئەلەم،
بىر ئوماق، پاك، سەبىي بالىدۇر دۇنيا.

چۈشەنمەس نېمە ئۈ ياشاش ۋە ئۆلۈم،
بەربىر ئوخشاشتۇر هايۋان هەم ئادەم.
قارىساڭ ئەۋرىتى ئېچىلىپ قالغان،
شۇنداقمۇ خاتىرجەم تاشلايدۇ قەدەم.

ئېزىلمەس، ئېھ، ئۇنى هاياتلىق غېمى،
توي قىلىش، توي كۈنى كىيىنىش قانداق.
يەر تەۋرەپ، كەلكۈن كېلىپ ئاپەت بولسىمۇ،
بىر خىللا هېچىيىپ قويىدۇ شۇنداق!

1995 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئەتىگەن سائەت يەتتە

ئۇزۇن بىر مۇساپە باشلاندى قايتا،
يۈدۈشكە مەجبۇرمىز ھايات يۈكىنى.
يالىڭاچ بۇ ھالدا ئۆلگۈم بار ئەجەب،
كېيىمەيلا ئايىغىم، شىمىم، بۆكۈمنى.

ئەنە ئاھ، نەيزە بوي بولۇپتۇ قۇياش،
نۇرلىرى پەنجىردىن كىردى سۆزۈلۈپ
بىر چاپقۇر جاللاتنىڭ قىلىچى ئوخشاش.
ئالدىراپ كىيىنمەك كېرەكتۇر ئەمدى،
تارانماق، يۇز يۇيماق، يەنە چاي ئىچمەك.
ئون مىنۇت خىزمەتكە كېچىكىپ قېلىش،
بىر قاپ سىگارتقا زار بولۇش دېمەك...
نە ئامال؟
ئاستىلا باسىمىز قەدەم،
بىر مەھبۇس تۇسىدە ئېچىپ ئىشكىنى،
كەچكىچە ئارامىلىق بولمايدۇ بىردەم.

شۇنچىلىك شاپاشلاپ ئېرىشكىنىمىز،
بىر قەدەم ئالغانغا ئەرزىسە نېمە؟
ئاجىزلىق، ناخۇشلۇق مەن بىلەن كەتسۇن،
باتۇرلۇق تىلەيمەن دوستلار سىلەرگە.

1995 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 14 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئون بەش ياشلىق ئاننا ئاخماتوۋا

مايسارەك شۇ كۆپكۆك كۆزلىرىڭ ئىچرە،
ئەقىلنىڭ نۇرلىرى تۇرۇپتۇ پارلاپ.
تۇرۇپسەن ئالدىمدا كۈلۈپ، جىلمىيىپ،
يىگىتلىك ئۇرغۇغان بەستىمگە قاراپ.

بىلەمسەن بۇ يىل كۈز تويۇم بولىدۇ،
مەن باغاق يازىمەن دوستلارنى چىللاپ.
ئەك نەپىس بىر باغاق ئېلىپ قويدۇم ساڭا،
ئاتايىن ۋوتكىمۇ قويىمەن ساقلاپ.

چىرايلىق بولسىمۇ مەن سۆيگەن شۇ قىز،
چۈشەنمەس سېنىڭدەك، نېمە ئۇ شېئىر؟!
ئۇنىڭچە ماشىنا، كىيىم ۋە ئالتۇن
ھاياتنىڭ مەنىسى ئىمىش بىردىنبىر.

1995 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى، ئاتۇش

شېئىرلىرىمغا مونولوگ

ئازراق چېكىڭلار قەلب ئىشكىمنى،
ئۇ ھەسرەت چېكەلمەس يەنە كۆپ قېتىم.
قەدىرلىك بولسىمۇ شائىرلار شۇنچە،
بىر قىزنىڭ ئالدىدا خازاندۇر قەدرىم.

ئېرىشىشىم كېرەك دەپ ئويلايتتىم مەڭگۈ،
ئۆزۈمدە يوق بولغان پۈتكۈل نەرسىگە.
ئادەملىك ھەققىدە ئىزدەندىم قاچان،
شۇ كۈندىن بەندىمەن دوزاخ ئىچىگە.

ۋارقىراپ تاشلايمەن چىدالماي بەزەن،
(يوقالسۇن پاراسەت، ياشىسۇن دۆتلىك!)
بەك بالدۇر چۈشىنىپ ئالغاچ سۆيگۈنى،
چۈشەنگەچ قانداقچە بولىدۇ ئەرك.

مەيلى ئۇ ئادەملەر شەھەر يا قىشلاق،
ئوخشاشلا بىر دوزاخ قىسمىتى ماڭا.
ئاھ، شاللاق قىزلارنىڭ سۆيۈشلىرىدەك
يۈرىكىمنى قاتتىق قىپ قويغان بۇ دۇنيا.

1995 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 30 ـ كۈنى، ئاتۇش

كېچىده يالغۇز شەھەر ئايلىنىش

بىرلا ئۆزۈم قالغان دۇنيادا،
خوجايىنىمەن گويا ھەممىگە.
ھېچكىم مېنى قىلمايدۇ خاپا،
مۇھتاج ئەمەس مەن ھەم ھېچكىمگە.

شەھەر ئېغىر ئۇيقۇغا كەتكەن
كۈندۈزدىكى ھارغىنلىق بىلەن.
ئاسان ئەمەس ياشاش ئۇنچىلا،
تەنھالىقمۇ جانغا جاپاكەن.

مىنۇتلىپ ۋېلىسىپىتىمغا،
سول قول بېسىپ ماڭسامۇ بۇ ئان،
چاقىرىپ قويماس كوچا ساقچىسى،
ھەممە قەدرىم قىلماقتا بايان.

ئەمما خىيال قىلىپ قويدى خامۇش،
ئۆتكەن كۈنلەر كەچمەكتە ئەستىن.
ئىنسان قەدرى بۇرچ، ۋىجداندا،
ئەمەس بەلكىم ھوقۇق، خىزمەتتىن.

ساۋاقداشلار ئامانمۇ سىلەر؟
ئامان- ئېسەن بولۇڭلار دائىم.

شائىرنىڭلار بولدى باجگىر،
بولالمىدى ئىسىت، مۇئەللىم!

1995 ـ يىل 10 ـ ئاينىڭ 5 ـ كۈنى، ئاتۇش

قۇتلۇق كۈن

ئاقۇشرەڭ بۇلۇتلار سۈزۈك ئاسماندىن،
تەبەسسۇم ئىلكىدە كۆز تاشلار ماڭا.
دەريالار شوخلىنىپ ئاقار دولقۇنلاپ،
مۇبارەك، مۇبارەك دېگەندەك گويا.

بىر ماڭا نۇر سەپكەن كەبى قۇياشمۇ،
ئالتۇنرەڭ نۇرلارغا تولۇپتۇ گەۋدەم.
قارايمەن كىشىلەرگە مۇھەببەت بىلەن،
تاغلارغا، باغلارغا، ئېقىنلارغا ھەم.

بىر تاتلىق ۋاڭ - چۈڭغا تولغاندۇر ئەتراپ،
قۇشلارمۇ قوشۇلۇپ ئېيتماقتا ئۆلەن.
مەن گويا شاھزادە، گويا بىر ئەلگە،
مولچىلىق، مەرىپەت، شادلىق ئېلىپ كەلگەن.

شۇ چەكسىز بەختلەر مېنىڭكى ئەمدى،
نەقەدەر يېقىشلىق بولۇپ كەتكەن دۇنيا.
مەن ئۇچۇن يارالغان بۇندىكى ھەممە،
ھەممىسى ئېلىكمگە ئۆتكەندۇر گويا.

مېنىڭمۇ چوپ - چوڭلا يىگىتلىكىمنى،
چۇشەندى بۇ ئالەم، بىلدى ئادەملەر.

بىپايان باغرىدا ئۇچتۇم ئاسمانىنىڭ،
بېشىدا كۆتۈردى يەنە ئانا يەر.

1995 ـ يىل 10 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئۇچ ئىنسم

ئۇچ ئىنىم ھەر كۈنى كېتەر مەكتەپكە،
ئاھ، ئۇلار نەقەدەر غەمسىز، بەختلىك.
باش باھار سەھەرىدەك خۇشال، بىغۇبار،
ئەسسالام گۈزەكلىك، سالام، گۈزەكلىك.

ئىشتانسىز يۈگۈرۈپ يۈرگۈم كېلىدۇ،
شۇ كۆپكۆك چۈنقنى قىلىپ ئارغىماق.
بالىدەك چۈشلەرنى كۆرىمەن ھەر تۈن،
چوپچوڭلا يىگىتمەن، بىراق بەك سالماق.

چۈشەنمەس ھەسرەتلىك قەلبىمنى ھېچكىم،
بىلمەس ھەم نېمىلەر ئويلاپ يەتتىم مەن.
ئەقىل ئۇ خەلققە ياراشقان بىلەن،
ئەمما بىر شەخسكە دۈشمەن نېمىكەن.

ئاھ، قولۇم تۇتمايدۇ، پۈتۈم باسمايدۇ،
قوقاستا ماڭغاندەك تاشلايمەن قەدەم!
كەل شائىر ئاغىنەم ئابلىمىت تۇردى،
دەرد ئىچرە ئۇلپەتداش بولغىلى بىردەم.

قەدىرلىك ئەمەستۇر شائىرلىق ئۇنچە،
ياشالماي قويمىز ئەمما شېئىرسىز،

قارىغاينى ياشناتقان تۇپراق ئەمەسمۇ،
ياشالماس ھەتتاكى قۇشلار ماكانسىز.

1995 ـ يىل 11 ـ ئاينىڭ 6 ـ كۈنى، ئاتۇش

قـول

ھۆسنىمزگە ھۆسىن قوشتى شۇ قول تەڭداشسىز،
شۇ قول بىزگە بېغىشلىدى غايەت زور قۇدرەت.
ھەممە شەيئى ئالدىمىزدا تەسلىم قىلدى جان،
باش ئەگدى ھەم شۇنچە تەلۇە، تىلسىم تەبىئەت.

شۇ قول بىزگە ئېلىپ كەلدى كۆپتىن- كۆپ ھەسرەت،
شۇ قول بىلەن پۈتەر قىزلار ھىجران مەكتۇپى.
ئەجەبلەنمە باش ئۇستۇڭدە ئايلانسا بەزەن...
نېمىدۇر ئۇ گېلىمىزنى سىققان ئەسەبىي؟

شۇ قول بىزگە بەردى يەنە چەكسىز مۇھەببەت،
شۇ قول بىلەن گۈزەل بولدى، نۇرلاندى ئالەم.
سۆزلە قېنى قاي قىسمەتكە ئەسىرسەن بۇئان؟
يول بويىدا خىيال سۈرۈپ تۇرغان ئەي ئادەم.

شۇ قول بىزگە ئېلىپ كەلدى خۇشاللىق، گاھ دەرد
ياشاپ كەلدۇق ئۇشبۇ ھالدا ئۇزاق زاماندىن.
نېچۈن بىرلەر ئەزىز بولدى، بىرلەر خار- زەبۇن؟
يارالمىغان سەن يا ئالتۇن، مەن لاي تۆشەكتىن.

شۇ قول بىلەن ئۆلتۈرۈشكەن قېرىنداشلار بىز،
بىر- بىرىمىزنى باغلاپ كەلگەن دارىنىڭ ئالدىغا.

چۈشەنمەيسەن كىچىك ئىنىم بۇ قول دەردىنى،
ئاھ، ئۆتۈنەي مۇنداق خۇنۇك قارىما ماڭا.

1995 ـ يىل 11 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئادەم ۋە ھايۋان

كۈلۈمسىرەر كۆك ئۆزرە قۇياش،
قۇشلار ئەجەب سايرايدۇ خۇشال.
ئېھ، باھارنىڭ مەيىن شامىلى،
دالىلاردىن ئۆتەر بىمالال.

نېمىشقا مەن سۈرگەنچە خىيال،
ئاھ ئۇرنىمەن ئۇزاقتىن- ئۇزاق؟
سۇدا ئەركىن ئۇزەر بېلىقلار،
يايلاقتا قوي، كالا، ئارغىماق.

قايغۇسى يوق بەلكىم شۇلارنىڭ،
كېتەر نەگە بارغۇسى كەلسە.
مەندىن سورا نېمە مۇھەببەت؟
مەندىن سورا نېمە دەرد- ئېسە؟

1996- يىل 1- ئاينىڭ 16- كۈنى، ئاتۇش

گاڭگىرىغان بالا

ئۇزۇن، ئۇزۇن خىيالدىن كېيىن،
بولۇپ قالدىم يەنە پەرىشان.
قېچىپ كەتكۈم كەلمەكتە ئۆيدىن،
نېمە مەنچۈن بولۇر قەدىردان؟

يېرىم تاللا شامدۇرمەن بۇ دەم،
يېقىپ قويغان ئايسىز كېچىگە.
ھەممە نەرسە سوئالدەك ماڭا،
يامان سوئال پۈتكۈل شەيئىگە.

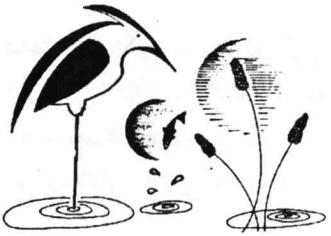
ئېڭىكىمنى يۆلەپ شۇ ھالدا،
يىغلىۋەتكۈم كەلمەكتە بىر پەس.
ئاھ، ياشاشتىن سەۋەب نېمىدۇر؟
بۇ ئولتۇرغان مەنمۇ، مەن ئەمەس؟

ئىشىنىمەن ئادەم مەن ھامان،
مەۋجۇتلۇقۇم ئەممە گۇماندا.
يولۇچىنى ئۇچراتقانمۇ سەن؟
يول ئىزدىگەن قويۇق تۇماندا.

بولۇپ قالدىم ئۇزاقتىن شۇنداق،
چالا كەيپ بەڭگىدەك خاموش.

ياكى مەندەك بولامدىغاندۇ
ئۆز توپىنى ئىزدەپ يۈرگەن قۇش؟

1996 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى، ئاتۇش

قارايمەن ھەممىگە مەستانە بولۇپ

ياپيېشىل ئېتىزلار، باغلار، دالىلار،
بىر چەكسىز دېڭىزدۇر تۇرغان دولقۇنلاپ.
بەك مەيىن نەي ئۈنى كېلەر يىراقتىن،
سۇس تۇمان سۈرۈلەر تاغلارنى بويلاپ.

يىراقلاپ كەتمەكتە كۆزۈمدىن لەرزان
توپ- توپ قۇش كۆك بويلاپ قاققانچە قانات.
خۇش ساباھ پىچىرلار قۇلاقلىرىمغا
گويياكى سۆز ئېيتقان كەبى پەرىزات.

قارايمەن ھەممىگە مەستانە بولۇپ،
تەبىئەت ئەزەلدىن بىر گۈزەل دۇنيا.
دەريالار بىر قىزدۇر يالىڭاچ ياتقان،
ئېھ، يېشىل قىرغاقلار كۆك پەرتۇق ئاڭا.

1996 - يىل 2 - ئاينىڭ 2 - كۈنى، ئاتۇش

قەلبىمدە

ئىزتىراپلىق ئۇنلەر بەك تولا،
ئايلىنالماي قالغان ساداغا.
بەلكىم پىنھان ياشايدىغاندۇ،
قالمىسۇن دەپ مېنى ئۇۋالغا.

باردۇر ئۇندا ئەڭ گۈزەل يەرلەر،
بۇ دۇنيادا مەۋجۇت بولمىغان؛
پاتقاقتىكى گۆھەر تاش كەبى،
پەقەت بەزەن بولىدۇ ئايان.

ئۇندا يەنە پايانسىز ئاسمان،
توپ- توپ ئۇچۇپ يۈرگەن كەپتەرلەر،
ھەتتا ساراڭ كۆتۈرمەس خورلۇق،
باردۇر نۇرغۇن، نۇرغۇن نەرسىلەر.

1996 - يىل 2 - ئاينىڭ 10 - كۈنى، ئاتۇش

يامغۇردىكى مەجنۇنتال

ئەجەب ئىللىق كۆرۈندۈڭ ماڭا،
يامغۇردىكى گۈزەل مەجنۇنتال.
سۆيگەن قىزىم بولدى ۋاپاسىز،
ئاھ، مەرھەمەت كۈنلۈكىمنى ئال.

مېنى ۋەيران قىلدى مۇھەببەت،
ئۇزاق بولدى، چېكىمەن ئاھ- زار.
ۋاپاسى يوق مۇشۇ ئالەمدە،
كىممۇ ماڭا بولۇر ۋاپادار؟

بىز ئىككىمىز ئۇچراشقان بۇ دەم،
بىر نۇر ئۆتتى كۆزۈمدىن غىل- پال.
ھېلى سۇدىن چىققان پەرىدەك،
چاچ سىلكىيسەن ئەجەب مەجنۇنتال.

1996 - يىل 2 - ئاينىڭ 18 - كۈنى، ئاتۇش

مەن — پىرومىتى

ئۆتتى ئايلار، ئۆتتى كۈنلەر، كۆپ يىللار،
بەنتىمەن ئاشۇ ھالدا ھازىرمۇ.
كۆتۈرۈلگەن ئادەملەرنىڭ ئېسىدىن،
كاۋكاز ئەمەس ئۇندىن بۇيۇك بىر تاغمۇ.

قۇماي قۇشى جىگىرىمنى چوقۇسا،
قىشتا قار- مۇز، يازدا مۆلدۈر ئالدى جان.
ئوت بولمسا قانداق يانار گۈلخانلار،
ئوت بولمسا زۇلمەتتىدۇر بۇ جاھان.

گراكىل① پالۋان نەدە ئېزىپ يۈرگەندۇر؟
تېپىلدىمۇ ياكى ئالتۇن ئالمىسى؟!
ئۇنىڭ قولۇمدا بەدىيانىنىڭ شېخى بار،
ئوت ئوغرىلاپ كەلمەكچىدىم مەن تېخى.

1996 - يىل 3 - ئاينىڭ 17 - كۈنى، ئاتۇش

① يۇنان ئەپسانىلىرىدىكى قەھرىمانىنىڭ نامى.

كىتاب ئارقىلىق

ئايلاندىم دۇنيانى نەچچە، نەچچە رەت،
بىر كۆزۈم ئوت بولدى بىر كۆزۈم لىق ياش.
كۆپ قېتىم قەدەھلەر تولدۇردى ھەييام،
نەۋائىي دەردلىرىگە بولدۇم ئۇلپەتداش.

شۇ يىراق ئۆتمۈشنىڭ كىردىم قەسرىگە،
كېلەچەك ئالدىمدا بولدى نامايەن.
گاھىدا يىقىلدىم جەڭ ئاتلىرىدىن،
گاھىدا قامچىلاپ ئۆتتى چىڭگىزخان.

مەيلى ئۇ قىتئەلەر ياكى ئاي شارى...
ئۇ قەدەر سىرلىقمۇ ئەمەسكەن جاھان!
ئۆگەندىم نە ئۇچۇن ياشاشنى ئاخىر،
ئۆگەندىم كىم ئۇچۇن بولۇشنى قۇربان.

1996 - يىل 4 - ئاينىڭ 11 - كۈنى، ئاتۇش

يىگىرمە بەش ياش

مەن بۇ يىل نەھايەت يىگىرمە بەش ياش،
ئەسلىدە باشقىچە ئىكەن بۇ دۇنيا.
ئەمدىلا ئۆگەندىم قانداق مېڭىشنى،
ئەمدىلا ھاياتقا كۆز ئاچتىم گويا.

ھەممىنىڭ كۆزىدە ئايانداۋۇر قەدرىم،
مەن ئۆلسەم ئاڭلىغان بارى تۆكەر ياش.
كىملەرنىڭ قولىنى تۇتۇپ ھاياتتا،
كىملەرنىڭ يولىغا بولارمەن قۇياش؟

ئويلىنىش ئىچىدە تۇرىمەن بۇ دەم،
ئۆزۈمنىڭ تاللىغان يولۇمغا قاراپ.
ئەمدىلا تۇيۇقتىن بىخ سۈردۈم گويا،
چۆلدىكى بىر يۇمران گىياھقا ئوخشاپ.

1996 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 23 ـ كۈنى، ئاتۇش

قۇياش

قۇياش ئۇ پارلىدى يەنە تاڭ پەيتى،
چان بېرىپ مۇندىكى ھەر بىر ھاياتقا.
(ئاي شارى، يۇلتۇزلار ۋە يەتتە قىتئە،
ھەتتاكى ئاجىزە بىر تال قۇرتقا).

مايسىلار بوي سۇندى شۇڭا بىخ سۇرۇپ،
مۇزلىغان تاغلاردىن قىيان بولدى سۇ.
يۈكسەكلىك ھەققىدە ئويلايتتىم ھەر كەچ،
ئاخىرى چىقماستىن باساتتى ئۇيقۇ.

نېمە ئۇ يۇرۇتقان قارا تۇنلەرنى،
نېمىشقا تاشلارمۇ يانار يالتىراپ.
چۈشەندىم ھەممىنى، چۈشەندىم ئاخىر،
كۆكتىكى پارلىغان قۇياشقا قاراپ.

1996 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى

ساۋاقداشلارغا

ئوتتۇز دانە گۆھەر بىز گويا
بۇ ئۆلكىنىڭ ئوتتۇز يېرىدە.
ئىشەنگەندەك ئۆزۈمگە ھەردەم،
ئىشىنىمەن مەڭگۈ سىلەرگە.

مەرىپەتنىڭ ئوتتۇز مەشئىلى،
يانماقتىمىز ھەرجايدا شۇنداق.
ئىلىم بىلەن ئادەمدۇر ئادەم،
ئىلىم بىلەن مەۋجۇتتۇر تۇپراق.

ئىنسان قەدرى ئايانداۇر ئۇنىڭ
ھالال ئەجرى، تۆككەن تەرىدە.
ئوتتۇز دانە گۆھەر بىز گويا
بۇ ئۆلكىنىڭ ئوتتۇز يېرىدە.

1996 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 2 ـ كۈنى، ئاتۇش

مەن يەنە...

مەن يەنە يىغلىدىم ئازاب ئىلكىدە،
كۆزۈمدىن سىرغىدى نەچچە تامچە ياش.
مانا بۇ ھەقىقىي بىلىش دۇنيانى،
مانا بۇ ھەممىنى چۈشىنىپ ياشاش.

ئۆزۈمنىڭ ھاياتى بىر تال دەرەختۇر،
ئازراقلا پەرۋىشتە بولۇر بىر ئورمان.
قۇرۇيمۇ، شاخلايمۇ، ئېيتە ھاياتىم؟
ئاھ، كۆڭلۈم بۇ مېنى قىلما دەرگۇمان.

ئەلنى دەپ سۆيگۈ دەپ تىككەن شۇ گۈللەر،
نە ئەجەب تاپانغا پاتسا بولۇپ تىكەن؛
ئۆزۈمچۈن بىر كۈنمۇ ياشاپ باقمىدىم،
شۇڭلاشقا مۇشۇنداق پەرىشاندىمەن.

1996 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى، ئاتۇش

ژۇلىسپىت ئوغرىسى

ئوغرىلاندى يەنە ژۇلىسپىتىم،
ئوغرى ئۇچۇن ئىشلەيمەن بىر ئاي.
قەرز سوراپ يۈرۈنماي كىمگە؟
قەرزىمنۇ بار ئىدى بىر تالاي.

پۇل كېتەتتى ئۆيگە، قورساققا،
توي- تۆكۈنگە، ماركا ھەققىگە...
قېرىپ كەتتىم بىر ھەپتىدىلا،
كىرگەن كەبى يەتمىش يەتتىگە.

بۇ پاجىئە كىملەر چىقتى نەدىن؟
ئوغرىدىنمۇ، مەندىن، زاماندىن؟
ئۇيلىمەن قاراپ ئۆزۈمگە،
گۇمسىز قاياۋاتقان قازاندىن.

1996 - يىل 5 - ئاينىڭ 28 - كۈنى، ئاتۇش

ئاتۇش شەھرى

مەن، كىتابچى بوۋاي ئىككىمىز
بۇ شەھەردە ھەرنە ئەمەسمىز.
يېمەك ـ ئىچمەك، ئۇندىن ئۆزگىگە،
يەتمەس ئەسلا خىراجىتىمىز.

تاشتەك قاتتىق تۇرمۇش بېسىمى،
باغلاپ قويغان ھەممىنى پۇلغا.
مازىقىغا قېلىش دۇنيانىڭ،
كىتاب كۆتۈرۈپ مېڭىش كوچىدا.

قىستا ـ قىستاڭ شەھەر يوللىرى،
تولۇپ كەتكەن سەرخىل ماللارغا.
كىتاب بەرسەم ھار ئالمىسۇن دەپ،
پايپاق سوۋغا قىلدىم يارىمغا.

1996 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 5 ـ كۈنى، ئاتۇش

قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى

ئىزدىنىم بەك ئۇزۇن بىر پەرىشتىنى،
بىلسەممۇ ئۇچۇرما بولغانىنى نىكەم.
ئەنە ئۇ مەن تامان كەلدى يېقىنلاپ،
مانا ئۇ يېنىمدا ئولتۇردى بۇدەم.

ئۆتمەكتە ئالدىمدىن كۈنلەر دېگىزى،
خۇاسىگ مېغىزى ۋە ئاچچىق ھاراق.
بەش يىللىق شۇ ئالىي مەكتەپ ھاياتىم،
بىلىم دەپ، شېئىر دەپ يۈرگەن ئاچ قورساق.

بىر مەجنۇن شائىرمەن، خىيالغا پەۋەس،
تاپقاندىن يۈتتۈرگەن بەختى بەھىساب.
ئالدىمدا ئولتۇرغان بۇ ستۇدېنت قىز،
نېمىنى ئىزدەيدۇ كۆزۈمگە قاراپ؟

ۋاقىت ئۇ تېنىمدىن سۇغۇرۇلۇپ چىقىلىپ،
پاتماقتا غەربكە قۇياش بىلەن تەڭ.
يېزىقسىز قالغاندەك بىر پارچە شېئىر،
ئۇزۇلۇپ قالدىگىسەن خىيالىم ھەتتەڭ.

چىرىتكەن، رام قىلغان ئويۇن- تاماشا،
ئويۇنغا خۇشتار بىر ئەجەب مىللەت بىز.

بوشقىلا ئۆتكۈزدۈم پۈتۈن بىر كۈننى،
خەيرـ خوش ئەسلىمە، ئەي ستودېنت قىز.

1996 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى، قەشقەر

ئۇيغۇر خەلق ناخشىلىرى

ئانىسىدىن ئايرىلغان قوزا،
ئېچىنىشلىق زارلايدۇ گويا.
گاھى لەيلەپ چۈشسە خازانلار،
كۆتۈرىلەر قۇشلار ھاۋاغا.

شەمشەر سۈرسە قۇم تاشلارغا ھەم،
ئەمدى تىلى چىققان بىر بالا.
تۇن يېرىمدا ئۇلغايغان شامال،
قىسىلىپ ئۆتەر قەبرىلەر ئارا.

كۈي بۇلىقى گويا ھەر يۈرەك،
ئوقچۇپ، ئوقچۇپ چىقىدۇ ئارمان؟
چاقماق چاقار، ھاۋا گۈلدۈرلەر،
تاغ - تاشلارنى ئېقىتار توپان.

1996 - يىل 6 - ئاينىڭ 10 - كۈنى، ئاتۇش

ئىنسانلىق سۆيگۈسى

ئىنسانلىك سۆيگۈسى باستى يەلكەمدىن،
بەختتەك قىلاتتى بىر ھايۋان بولماق.
مەن گويا مىڭ يەردە مىڭ بىر ئادەممەن،
تۇغمەس ئىشلارغا بولۇپ پاتپاراق.

ئاھ، خىزمەت... ئائىلە... كۈندىلىك گېزىت...
دوستلۇق... ئالاقە... ئىزدەيمەن سېنى...
ھەر كۈنى ئالمىشار تاڭلار يېپيېڭى...
ئامبۇردەك قىسىدۇ، قىستايدۇ مېنى.

يۈگرەيمەن بۇ بىر توپ ئاپتوموبىل ئارا،
بىر تەلۈە ھەم ھوشسىز مەجنۇندەك گويا.
بىردىنلا ھەممە دەرد تۇغەيدىغاندەك،
شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتسەملا.

1996 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 30 ـ كۈنى، ئاتۇش

بىز ياشلار

بىز ياشلار بىز كۆتۈرمەكتىمىز،
تەنلا ئەمەس روھنىڭ يۈكىنى.
كۆرگەنمۇسەن، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ،
باسقىنىنى يانتاق ئوتىنى؟

ئۇ تاشلارنى ئىرغىتىپ تاشلاپ،
يول تاپىدۇ مۇشكۈلات ئارا.
ئاھ، بىر پارلاق كېلەچەك ئۈچۈن،
جەڭ ئېتى بىز چاپچىغان گويا.

قايتمايمىز ئېرىشكەن قەدەر،
بىزگە مەنسۇپ پۈتكۈل نەرسىگە.
كېرەك بولسا كىرىمىز مەغرۇر،
يالقۇنجىغان ئوتىنىڭ ئىچىگە.

1996 ـ يىل 8 ـ ئاينىڭ 19 ـ كۈنى، ئاتۇش

سەيلە قىلىش

قانداق يەردۇ ئامېرىكا دېگەن؟
چۈشۈمدىكىدەك بېرىپ باقسام بىر.
مۇشۇ ياۋاش مىجەزىم بىلەن
بولارمەنمۇ مەنمۇ مىليونېر؟

بىر رېتىمدا چىكىلداپ سائەت،
بولۇپ قالدى ئەنە ئون يېرىم.
خىيالىدا شائىردەك ياخشى
سەيلە قىلىپ يۈرەلمەس ھەرگىم.

ئاددىيغىنا بۇ تۆت تام ئىچرە،
دەم لوندوندا، دەم پارىژدىمەن.
ھەممە قاچار بەختسىزلىكتىن،
كىم مېنىڭدەك بەختلىك ئىكەن؟

ئاستا ـ ئاستا قىسقارماقتا تۇن،
ۋاقىت كېتەر خىيال سۈرمەككە.
قەدىناسىم، تېلېۋىزورنى ياپ،
كېچىكمەيلى ئەتە خىزمەتكە.

1996 ـ يىل 7 ـ ئاينىڭ 30 ـ كۈنى، ئاتۇش

ۋىسالغا سېغىنىش

شۇ ئۇزۇن يوللارنى يۈردۈم ئايلىنىپ،
سېنى ئالدىمدىن كېلىپ قالارمۇ دەپ.
ئەندىكىپ كەينىمگە قارايمەن پات- پات،
سېنى ئارقامدىن كېلىپ قالارمۇ دەپ.

بىردىنلا ئالدىمدا بولۇپ قالساڭ پەيدا،
ئويلاپمۇ قويمىدىم نېمە دېيىشنى.
بىلمەيمەن يىغلىشىم، كۈلۈشمنى يا،
جىمجىتلا ئۆرۈلۈپ كېتىپ قېلىشنى.

بۇ مېنىڭ بەختىمگە ئېچىلغان گۈلۈم،
كۆپ ئۆتمەي تىكەنگە ئايلاندىڭ ئەجەب.
ئۆتمەكتە... گويياكى ھەربىر يولۇچى،
ئاھ مېنىڭ ئۈستۈمگە ئۆتكەندەك دەسسەپ.

1996 - يىل 9 - ئاينىڭ 2 - كۈنى، ئاتۇش

خەير- خوش، مۇھەممەتجان سەيدۇللا

قارىسام مۇرەكگە بوغچاڭ ئېسىلغان،
مەكتەپكە ماڭدىڭمۇ، ئەي بىغەم بالا؟
بۇ غەمكىن ئاۋازلار مېنىڭكى ئەمدى،
مەن دالا بولسام گەر يىغلايدۇ دالا.

ھەر قېتىم ئاستىدا تال- چۈشۈق ئېتىڭ،
ئايانسەن بىر مەغرۇر شاھزادە كەبى.
ئەمدىچۇ، مېنىڭدە يۈكسەك قايغۇلار،
نېمە ئۇ ئائىلە، مۇھەببەت غېمى؟

نۇر ياغار شۇ كۆزۈڭ، ئۇششاق سۆزلۈكۈڭ...
خەير- خوش، خەير- خوش، ئەركىن بالىجان.
ئىنسانلىق مۇھەببەت، ئىنسانلىق كۈلپەت
قىسماقتا، سۆڭىكىم غىچىرلار بۇ ئان.

1996- يىل 9- ئاينىڭ 24- كۈنى، ئاتۇش

«يېڭى زېلاندىيەدىكى ئافتن دەرياسى»

بىر چۈش كۆردۈم يات ئەلدىكى دەريا[1] ھەققىدە،
ئىھ ئەزىزىم، ئۇنىدا سۆيگۈ ھەم ھايات قوۋناق.
يېرىم يالىڭاچ، نەمخۇش چۆمدا ياتساق سوزۇلۇپ،
قۇياش نۇرى ئۇستىمىزگە چۈشەركىن قانداق؟

ئۇ بىر دەريا قىرغاقلىرى گۈزەل گۈل- چىمەن،
يۇر ئەزىزىم، ئېلىپ باراي سېنى ئۇ تامان.
چۆل شەھەرنىڭ تۇندەك ئۇزۇن ئاسفالت يولى،
لالما ئىتتەك ئىككىمىزنى، چارچاتتى بۇ ئان...

زىلال سۇلار قىرغاق بويلاپ ئېقىشى مەيىن،
چاقناريېشىل گىلەم كەبى نۇرلانسا قۇياش.
نېمە ئەمدى مۇنچە بوغۇق چىقار ئاۋازىم؟
نېمە ئەمدى مەڭزىمدىكى ئىككى تامچە ياش؟

ئۇ بىر دەريا قىرغاقلىرى گۈزەل، گۈل- چىمەن،
يىراقلىرى كۆكنى سۆيگەن ياپيېشىل ئورمان.
قىز- يىگىتلەر ھەر دەم خۇشال ئىچىشەر پىۋا،
توپ- توپ كەپتەر قول، بېشىغا قونۇپ ئېلىشار.

① «دۇنيا ئەدەبىياتى» ژۇرنىلىنىڭ 1995- يىل 2- سانىدىكى شۇ ناملىق سۆزەتكە قاراپ يېزىلدى — ئاپتور.

ئۇلار ناخشا ئېيتار شۇنچە خۇشال، بىمالال،
كۆكتە كۈلگەن قۇياش كەبى چېھرى نامايان.
روھى نامرات، ئۇستى نامرات بۇندىكى ياشلار،
ئاھ، ئۇلارنىڭ ئەسلىرىدىن كەچمەس ھېچقاچان.

1996 - يىل 11 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، ئاتۇش

بىز يىغلىماي كىم يىغلىسۇن

(شائىر ئارسلاننىڭ ۋاپاتىغا بېغىشلايمەن)

كۆزلىرىمىز بولار بولدى تۇم قارا،
نېمە ئەمدى توختىماستىن ئاقسا ياش؟!
قاراڭغۇلۇق باستى كېلىپ ئالەمنى،
قەبرە ئىچرە پاتتى يەنە بىر قۇياش.

بۇ بىر جازا كەلگەن بىزگە غايىپتىن،
بەلكىم يەنە پاتماقتىمىز گۇناھقا.
باسقان كەبى تاغلار كېلىپ يەلكەمدىن،
ئۆكسۈگەندەك قىلار باقسام ئەتراپقا.

بىز يىغلىماي كىم يىغلىسۇن، شۇم پەلەك،
قاي بىرىنى سۆزلەيلى بۇ تەقدىرنىڭ!؟
شائىر كەتسە دېيىش كېرەك يوقتىش،
كېتەر بىللە يېرىم ئەقلى بىر ئەلنىڭ.

ئاھ، كەتتى ئۇ، كەتتى قەلەم ۋە ئەلەم،
ئاققان ئىزى قالدى قارا كېچىدە.
ھۇركىرەيتتى بولۇپ گويا ئارسلان،
ھەر بىر شېئىر، ھەر مىسراسى ئىچىدە.

ئۇ سۆزلەيدۇ توسۇپ مانا يولۇمنى:
شائىرمۇ سەن؟
ئوڭلۇق ئىنسىم بېرى كەل.
كىتاب يازدۇق، ياتماقتىمىز ياستۇق قىلىپ،
نانچىلىكمۇ كۆرمەيدىكەن نادان ئەل.

1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 2 - كۈنى، ئاتۇش

ئۆلۈم

سۆيۈپمۇ قالمەن سېنى شۇ قەدەر،
سۆيگەندەك يارىمنىڭ گۈزەل چېھرىنى.
خالايمەن ئاھ، يەنە قاخشاپ ئاھ ئۇرۇپ،
مەڭگۈگە كۆرمىسەم دېيىشنى سېنى.

ئەمدىلا پارلىدى ئەقىل يۇلتۇزۇم،
كەينىمدىن ئەگىشىپ يۈرۈپسەن بىراق.
مەن يەنە باسمەن ئۇزاق بىر مەنزىل،
مەن ئۈچۈن ئاھ، تېخى ئۇپۇقلار يىراق.

شېپرلاپ تۇنىشىڭ كېلەر ئەتراپتىن،
قەيەردىن كەلدىڭسەن، بارىسەن قايان؟
بىر كۈنى ھەممىنى قىلىسەن بەربات،
يارىمنىڭ ئايرىلىش خېتىدەك ھامان.

1996 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى، ئاتۇش

شېئىر قەسدىسى

سورىما مېنىڭدىن سۆيگۈ ھەققىدە،
مەن ئاشۇ گۈلزاردىن قېيدىغان ئادەم.
سورىما مېنىڭدىن ئادەم ھەققىدە،
ئۇ ئاشۇ گۈلزاردا توزىغان لالەم.

ئېتىقاد نېمە دەپ سورىساڭ ئەگەر،
شېئىر ۋە شېئىر دەپ بېرىمەن جاۋاب.
سورىما مېنىڭدىن ئالەم ھەققىدە،
زور يانغىن ئىچىدە تۇرىمەن قاراپ.

شېئىر ئۇ نېمە دەپ سورىساڭ ئەگەر،
شائىرنىڭ كۆكسىدىن تېشىپ چىققان قان.
بىر كۈنى ھەممە كۈچ كىرىپ قەبرىگە،
ئاشۇ قان ئىچىدە يۇيۇنار جاھان.

1996 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى، ئاتۇش

چارشەنبە

ئىشكىم ئالدىغا كېلىپ قالغان ئەجەل،
قورقمەن بىمالال قەدەم بېسىشتىن.
ھېلىراق دوستۇمدىن كەلگەن بۇ خەتمۇ،
بېشارەت بەرمەكتە كۆڭۈلسىز ئىشتىن.

بىر يەردە ھادىسە يۈز بەرسە چوقۇم
مەن بولۇپ چىقمەن ئۇنىدا يارىلانغان.
بىلمەيسەن، بۇ مېنىڭ بەختسىزلىكىم،
بەختسىز بۇ كۈنگە ئاتاپ قويۇلغان.

ئوخشاشلا بىر قۇياش، ئوخشاش بىر پەسىل،
ئوخشاشلا تەبىئەت ـــ ئوخشاش بىر ئالەم.
تۇنۇگۈن يا ئەتە كۆرۈشكەن بولساق،
ئايرىلىپ كەتمىگەن بولاتتۇق لالەم.

1997 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى، ئاتۇش

بەخت

بىر كۈنى ئىشكىمنى قىيا ئېچىپلا،
كىرمەستىن كەتكەندۇ قىيا بېقىپلا.
ئىزىنى بولسىمۇ ئۇچرىتارمەن دەپ،
نەچچە رەت ئۆمتۈلۈپ چىقتىم دالاغا.

شور، تىكەن دەستىدە يېرىلدى تاپان،
ئەڭ يىراق يۇلتۇزنى قىلغاندۇ ماكان.
ئېھتىمال بىلىشمەي كەتتۇق ئۆتۈشۈپ،
بولساقمۇ نەچچە رەت ئۇچرىشىپ قالغان.

نېمە ئۈچۈن، سۇ، ياكى بىر ئادەم،
ئىزدىدىم - ئىزدىدىم، چېقىلدى سەۋرەم.
ئەسسالام، تاش ئۈۋا هايات قۇياشى،
ئەسسالام ئەرزىمەس شائىرلىقىم هەم.

1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 12 - كۈنى، ئاتۇش

شەھەر، كۆز ئالدىمدا...

چىرايلىق تاكسىلار يۈرۈشەر رەت- رەت،
ئەۋرەزدە ئېچىلغان گۈلدەك پورەكلەپ.
ئادەملەر ئۇنىڭدا ئولتۇرغان بىلەن،
ئادەملەر ئۇستىدىن ئۆتەر ئۇ دەسسەپ.

قىستىلاڭ بىنالار تىرىگەن كۆكنى،
ھەر قەۋەت بۆلۈنەر ئون بەش خانىگە.
ئويلايسەن، ياڭرىسا توپلەي ئەۋازى،
ئاشنىسى كىم ئۇنىڭ، كىرەر قاي ئۆيگە؟

ھەممىسى شۇ قەدەر زۆرۈر- تەقەززا،
ئاي لامپا ،گاز لامپا، كېچىلىك كۈلۈب.
ئادەملەر چېچىدىن كۆپتۈر سىرلىرى،
ھەتتا ھەر قەلبتە باردۇر بىر قۇلۇپ.

1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 14 - كۈنى، ئاتۇش

ئىككى ئۈيغۇر

بىرى غۇلجىلىق، بىرى ئاتۇشلۇق...
بىرى ئازغان، بىرى يارتۇغلۇق...
ئىككى ئۈيغۇر سوقۇشتى يەنە،
ئىت ئېپىدە، شۇنچە ئۇتۇقلۇق.

ئىككى ئۈيغۇر سوقۇشتى يەنە،
يەنە پىچاق تىقىشتى ئەنە.
ئاققان قانلار كىردى شۇرقىراپ،
تومۇرۇمغا، ئەۋرەز ئىچىگە.

ئۆچكەن كەبى يۇلتۇزلار كۆكتە،
تولغاندى يەر قىلغاندەك ناله.
ئاھ، يۈرىكىم يىغلىغىن ماڭا،
يىغلا سانسىز جاراھىتىڭگە.

1997 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 23 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئاجىزلىق

كېچە ئاقار تومۇرلىرىمدا،
تۇن ئاسمىنى بولدى يېپىنچام.
ئوڭغا باقسام قىمىرلاپ قوڭغۇز،
بىر خازانمەن سولۇمغا باقسام.

بىر تال قوڭغۇز قىمىرلار ئەنە،
بىر تال ياپراق ئۇچماقتا ھەريان.
بىرلا قوڭغۇز، بىر تال ياپراقنىڭ،
نېمىسى بار قىلغۇدەك بايان؟

سورا مېنى غېرىپ بولغاندىن،
بايا‌ۋاندىن كەلدىم ھېلىراق.
زەھەر ئىچەي ئۇسسۇزلۇقۇمغا،
بىللە كەتسۇن تېنىمدە پىراق.

1997 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 31 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئولتۇرىدۇ چال

توپا باسقان ساقال - بۇرۇتنى،
ئۆڭگەن يىرتىق ئۇستۇاش بىلەن...
ئۆزىدىن بەتتەر تامغا يۆلىنىپ،
ئولتۇرغۇزغان نېمە ئۈنى سەن؟

ئۇ دۇئاغا كۆتۈرمەيتتى قول،
قالمىغاندۇ بەلكىم ئۈنچە ئاچ.
ئىڭىكى چۈشكەن ئۆلۈك ئاغزىدەك،
يېنىدىلا تۇرار جۈپ كالاچ.

بىر مەن ئەمەس ئۆتكەن ئالدىدىن،
ئۆتتى ياڭرىم شۇنداق بىپەرۋا.
ئۆتتى ئۇمۇ، ئۆتتى بۇمۇ ھەم،
بولمىغاندەك ھېچ بىر ئىش گويا.

1997 - يىل 2 - ئاينىڭ 3 - كۈنى، ئاتۇش

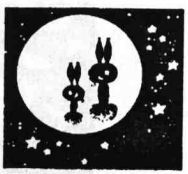
بىر تال يۇلتۇز بولۇپ قالسام دەپ...

كۆككە قاراپ قىلىمەن ئارمان،
بىر تال يۇلتۇز بولۇپ قالسام دەپ.
يار تۇتۇشنى كىم قويار ماڭا؟
دەرت تارتماستىن بەلكىم ھەسسىلەپ.

كۆپ سېغىندىم سېنى بۇڭا،
يىراقتىكى سىرداش دوستلارنى.
يىلدىكىدىن قىسقا كەلدى قىش،
ئىچ پۇشۇقىدا تۇنلەر ئۇزاردى.

كىم ئويلىماس ئۆزى ھەققىدە،
كەتسە تاشلاپ ھەممە، ھەمىسى.
چۈشكەن بىلەن نەرقى ئۇن، گۆشىنىڭ،
كىتابلارنىڭ ئۆسكەن باھاسى.

1997 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 7 ـ كۈنى، ئاتۇش

بۇ كېچە ئۆلۈمدىن بولسا بىر خەۋەر

قۇياش ئۇ، باش قويدى تاغلار كەينىگە،
ئويغاتما، ئۇزاقراق ئالاي مەن ئۇخلاپ.
بەختلىك ئاشقلار يارى ئىشىكىدە،
ناخشىلار ئوقۇيدۇ بىلمەن شۇ تاپ.

مەن ئۇچۇن مەيلى ئۇ باغلار، ئورمانلار،
چۆلدەرەپ قالغاندەك سېزىلەر گويا.
زۆھرەنىڭ سۆيگۈسى تاھىر قەلبىدە،
قانداقراق جاراھەت قىلىپتىكەن پەيدا!؟

بۇ كېچە ئۆلۈمدىن بولسا بىر خەۋەر،
«بەختلىك ئاشىق» دەپ يازغىن قەبرەمگە.
مەن ئۇچۇن دوزاختا ئايلاندىك، جېنىم،
بىلمىدىم قىلىشنى قانداق مەسخىرە.

1997 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 10 ـ كۈنى، ئاتۇش

مەن ياشايمەن

دېگۈم كېلەر مىليون ئەسىر ياشىدىم،
ئۆتتى گويا شۇنداق ئۇزۇن بىر جەريان.
سوۋۇپ قالغان قېنىم نىكەم تېنىمدە،
ئۆچۈپ قالغان يۈرىكىمدە هاياجان.

يىغلىغۇملا كېلەر باقسام ئاسمانغا،
قىلار قۇشلار جۈپلۇكىنى نامايان.
تام سائىتى سوقۇشىغا ئەگىشىپ
ئۆتەر يەنە كۆپ ئازابلىق بىر جەريان.

مەن ياشايمەن ئاشۇ بولساڭ هاياتىم،
ئۆتكەن مەيلى قانچە ئېغىر كۈلپەتتە.
يارسىز يۈرگەن غەمكىن دوستلار قاتارى
بىر قىز ئۇچۇن بولۇپ يەنە غەم- دەردتە.

1997 - يىل، 2 - ئاينىڭ 22 - كۈنى، ئاتۇش

كۈتۈش

دېرىزەمنىڭ ئالدىدا ئۇزاق،
قاراپ تۇردۇم يىراق - يىراققا.
سېنى ھېلى كەلمەك بولدى دەپ،
خەۋەر بەرگەن شامالار ماڭا.

سېنىڭكى دەپ ئويلايتتىم يەنە
سۇس ئاڭلانغان ھەر بىر تىۋىشنى.
گويا بىرى ئىشىك چەككەندەك،
چاشقان غاجار قەغەز يېيشكنى.

كۈتكەنسەندۇ سەنمۇ ئېھتىمال،
غەمكىن بولۇپ مەنچۈن ئاھ ئۇرۇپ.
بەلكىم شۇڭا كەتتۇق ئايرىلىپ،
كۆپ سېغىنىپ كۆرۈشمەك بولۇپ.

1997 - يىل 2 - ئاينىڭ 27 - كۈنى، ئاتۇش

شەكىل

كىچىك بىر چەمبەرنى سىزدىم ئۆزۈمچە،
سىزدىم كاككۇك بولۇپ زېمىنغا قۇشنى.
تەسەللىي بەردى ئۇ ئېچىرقىشىمغا،
باستى ۋۇجۇدۇمغا چۆل ھۇۋلىشىنى.

ئويلىساڭ شەكلى بار ھاۋانىڭ ھەتتا،
يېڭىنە بولۇپ يۈرەككە پاتار دەرد ـ ئەلەم.
كۆزلىرىڭ يۇمۇلغان، ئېڭىكىڭ چۈشكەن،
قايسى بىر قەبرىدە ياتارسەن سەۋرەم؟

ئوخشىتىش مۇمكىندۇر ھەربىر نەرسىنى،
كىرگۈزۈپ ئويلىساڭ بىرەر شەكىلگە.
يوللاردا بىمالال يۈرسەممۇ مېڭىپ،
باغلانغان پۇت ـ قولۇم غەيرىي ئەقىلگە.

1997 ـ يىل 3 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئازابلىق تانسا

زال ئىچى پىرقىرار، پىرقىرايتتىڭ سەن،
تانسىچىلار پىرقىرار، پىرقىرار ئالەم.
مەن تامان پەرىشان بىر باقساڭ نېمە؟!
ئازماستىن ۋالىسقا يۆتكەيتتىڭ قەدەم.

ئىكەنسەن ئەسلىدە گۈللەرنىڭ شاھى،
ئاھ، بۇگۈن قىسلىغان شۇ چېكەڭ باشقا.
نى- نى كۈلپەتلەردە نەم بولۇپ باقمىغان،
كۆزلىرىم سەن ئۈچۈن تولدى لىق ياشقا.

ھەممىسى شۇ قەدر خۇشال، بىمالال،
قارىساڭ تەرك ئەتكەن پۈتكۈل خىيالنى.
مەن كالۋا بىر چەتتە يالغۇز ئولتۇرۇپ
تاماكا ئىسىغا تولدۇردۇم زالنى.

1997 - يىل 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنى، ئاتۇش

سەھرادا بىر كەچ

پاقىلار كۈرۈلداپ ئېيتماقتا ناخشا،
شۇلارلا خاتىرجەم، شۇلار شادىمان.
كىمدۇ ئۇ يىراقتا يالغۇز ئولتۇرۇپ؟
ئۆلۈۋالغۇم كەلگۈدەك مۇڭغا نەي چالغان.

ھارغىن شۇ تەنلەرنى تاشلاپ تۆشەككە،
دېھقانلار مەزگىلسىز كەتكەن ئۇيقۇغا.
يۈگۈردۈم مەن گويا بولۇپ يالاڭياق،
كۆك تىكەن گۈللىرى بويالدى قانغا.

تەئەججۇپ ئىكلىدە بۇدەم باللار،
قۇيرۇقلۇق يۇلتۇزنى قىلار تاماشا.
ئاھ، ئۇلار بىلمەيدۇ تېخى ھېچنېمە،
يالىڭاچ تىزلىرىنى چاقماقتا پاشا.

1997 ـ يىل 4 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى، ئاتۇش

تېلېفونلىشىش

— كىم بولىسىز، مۇھەممەتجان بارمىدۇ؟
— ۋەي، ۋەي، مەن شۇ، ئەلىمۇ سەن، تىنچلىقمۇ؟
— سۈرتۈۋەتمەك كېرەك ئىكەن ياشلارنى،
— يەر تەۋرىدى بۇندا يەنە بۇگۈنمۇ.

— بۇ يىل كۈزدە توي قىلاي دەپ ئويلىغان،
— شۇ ئەمەسمۇ بىر ئىنسانىنىڭ باھارى!
— قانداقراق، شۇ... ئىقتىسادتا ئازراق...
— ئۆز ئوقىدا ئايلانماقتا يەر شارى.

— خەير، ساڭا كۆپ گەپلىرىم بار ئىدى...
— كۆپ گېپىم بار ئىدى دوستۇم مېنىڭ ھەم.
— تېلېفون ھەققى... قويۇۋەتتىم... كەچۈرگىن...
— مەنمۇ ھېلى بىر دوستۇمغا تېلېفون... غەم...

1997 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۈنى، ئاتۇش

مېيىت ئۈزىتىش

ئېلىپ ماڭدۇق... تاۋۇتى چاچار گويا نۇر،
ئۇ جىمجىت ئالەمگە قاراپ ئالدى يول.
ئاھ، ئۇنىڭ شۇ چەكسىز خاتىرجەملىكى،
بىر مېنى دۇئاغا كۆتۈرگۈزدى قول.

«نەپخورلۇق، ناھەقلىك، تەڭسىزلىك زۇلۇم»[1]
مىخ بولۇپ پاتالماس ئەمدى جېنىغا.
بۇ ھايات بېخىللىق قىلغان ھەممىگە،
ئويلىدىم: بىر يولى ئېرىشتى گويا.

ئاھ ئۇرماق نەجاھەت، ياش تۆكۈشمۇ ھەم،
رېئاللىق بەربىر رېئاللىق ھامان.
ئاھ، ئۇنىڭ شۇ چەكسىز خاتىرجەملىكى...
سېزىمەن شۇندىمۇ قەلبىمدە پىغان.

1997 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى، ئاتۇش

① بۇ مىسرا ئارسلاننىڭ.

ھېكسم نۇر

ئەڭ سېسىق سۆزلەرنى ئاقتۇردۇم بىر- بىر،
چىقارمۇ بۇ پىغان قويغانغا تىللاپ؟!
تۇمشۇقى يۇندىگە چىلانغان ئەي ئىت[1]،
سەن ئەي ياغاچ پىچاق، ئەي لاتا غىلاپ.

ئېھتىمال گۆرۈڭدە تۇرغانسەن ئۆرە،
شۇ رەزىل ھاياتنىڭ ئۇچۇن ئۆكۈنۈپ.
بىر ئەلنىڭ باغرىنى قان قىلغان ئىبلىس،
سەنمۇ ھەم بىر كۈنى كېتەتتىڭ ئۆلۈپ.

قېنى ئۇ بىر ئەرنىڭ ۋىجدان- غۇرۇرى؟
ئەرلىكى بولسلا قىلماس كۆپايە.
مەلئۇن ئۇ، مىڭ ئەسىر ئۆتسىمۇ مەلئۇن،
مەلئۇن ئۇ، ئۆلسىمۇ مەلئۇن مەڭگۈگە.

1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، ئاتۇش

① شائىر ل. مۇتەللىپ قاتارلىق ئوت يۈرەك ياشلارنى گومىندائ ئەكسىيەتچىلىرىگە سېتىۋەتكەن ئەشەددىي مۇناپىق ھېكسم نۇرنى دېمەكچى.

ئۆزلۈك

مېنى قارا ھىجرانغا تاشلا بىمالال،
مەيلى ئېلىپ كىرگىن قەبرىستان ئارا؛
ئەگەر يۆلىيەلمىسە روھ دەرەخلىرى،
ئۆزلۈكۈم ئىلكىدە كېزىمەن ساما.

ئۆلۈم ئۆ، ئاخىرقى مەنزىلىم ئەمەس،
ئەگىشىپ ماڭمەن ئۇنىڭغا ھەر دەم.
مەن ئىككى ئادەمگە ئېيتتىم سىرىمنى،
گۆرۈمنى قازار بەلكىم سولدىكى ئادەم.

1997 ـ يىل 10 ـ ئاينىڭ 2 ـ كۈنى

چۈشىنىش

ئۆتكۈزدىم ھەممىنى كۆڭۈل كۆزۈمدىن،
تاسقايمەن ئۆزۈمنى، ئالەمنى شۇ تاپ.
ھاياتىنىڭ يوللىرى تۇتاشقان ھەر يان،
بۇ مېنىڭ ئىزىمدا چېچەكلەر ئازاب.

بىر سارىڭ چوڭ يولدا ۋارقىرار ئەنە،
«ياراتقان ئاللادىن باشقا ئىگەم يوق».
ھەددىمۇ كۈلۈشكە ئۇنىڭ ئۇستىدىن،
ئۇنىڭ شۇ ئەركىگە قىلاي مەن قۇللۇق.

بىر ماڭا تەئەللۇق پەقەت ۋە پەقەت،
ئىككىلا نەرسە بار مۇشۇ جاھاندا.
ئاھ، ئۇنىڭ ئىسمىدۇر ئازاب ۋە كۈلپەت،
سۆيگەن شۇ قىزىمۇ ھەتتا گۈمانىدا...

ئەتىمۇ خىزمەتتىن قايتارمەن يەنە،
روھسىز بىر ھالەتتە چەكسىز پەرىشان.
چىرايلىق پىكاپلار ئۆتەر يېنىمدىن،
ئۆزۈمدىن، تەقدىردىن قىلىمەن گۈمان.

قارىسام بىنالار كۆپتۇر شۇ قەدەر،
كۆزۈمگە ياش كېلەر ئويلىغانسېرى.

نامراتلىق، غېرىبلىق يارىشار ماڭا،
شائىرمەن، يەنە كېلىپ ئۇيغۇر شائىرى.

1997 ـ يىل 11 ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى، ئاتۇش

بىر ياپراق...

نېمىشقا ئاچقاندىمەن دېرىزەمنى؟
نېمىشقا ياپقاندىمەن دېرىزەمنى؟
ئايالىم رەنجىگەندە ئاندىن بىلدىم،
نېمىشقا چاققاندىمەن دېرىزەمنى؟

ئۆيۈمگە لىق تولدى مۇزلىغان ھاۋا،
ھۇشسىز بىر ھالەتتە تۇردۇم بىر ھازا.
ئۇزاق قىش كېچىسى گويا بىر ياپراق
تەمتىرەپ يۈرەتتى كوچىلار ئارا.

قار ياغار توختىماي، ھەممىسى ئوخشاش،
گويا ئاق كېپەنگە ئورالغان تۇتاش.
پاناھسىز بىچارە، سەرگەردان بالا،
ئېھتىمال سەن بۇ يىل يەتتە - سەككىز ياش.

بىر ئوت بار قەلبىمدە يانماقتا پەۋەس،
بىلمەيسەن، ناھايەت... ماڭىمۇ بەك تەس.
ئادەمنىڭ قۇدرىتى چەكلىك دۇنيادا،
ھېچنەرسە دۇنيادا پەقەت بىر ئەمەس.

1998 - يىل 1 - ئاينىڭ 13 - كۈنى، ئاتۇش

ئۆيلەنگۈم بار سەھرا قىزىغا

زەپ ئۇياتچان سەھرا قىزلىرى،
چېھرى ئىللىق، چەكسىز مېھرىبان.
پىسكۈكىدە كۈلسە قايرىلىپ،
بىر سىلكىنىپ توختايدۇ بۇ جان.

تۇندە يورۇق يانغان بىر يۇلتۇز
كۆز قىسقاندەك قىلسىمۇ ئاڭا؛
تەبىئىيلا گۈزەل چېھرىدە
سۇس قىزىللىق بولىدۇ پەيدا.

بەك مۇلايىم، كەمسۆز، پاك ۋۇجۇد،
قەلبىدىدۇر سۆيگۈ سىرلىرى.
ئوسما قويغان قېشى ئاستىدا
سۆزلەر ئۇنى شەھلا كۆزلىرى.

ئۇلار شۇنچە شەرمى ھايالىق،
ئەدەب- ئەخلاق گۆھىرى گويا.
سۆز تاشلايدۇ ئاڭا يىگىتلەر
زەپ ئۇياتچان خىيالى ئارا.

ئۆيلەنگۈم بار سەھرا قىزىغا،
چېچى قىرىق بىر تال ئۆرۈلگەن.

شۇلاردىكەن قىزلار زىننىتى،
شۇلاردىكەن گۈزەللىك، دېگەن.

1998 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى، ئاتۇش

قار قەسدىسى

كۆڭلۈم ئەجەب قالار كۆتۈرۈلۈپ،
قار پەسلىدە بولغاندەك باھار.
فېۋرالدىمۇ بىزنىڭ جەنۇبتا،
جىمجىت تاغلار، ئورمان دالىلار.

قاردىن پومزەك ياساپ ئېتىشىپ،
ئوينىسام ئېھ، بالىلار بىلەن.
بۇ ھاياتنىڭ غېمى- قايغۇلىرى...
بولسا كۈندە بالىلىق دېگەن.

قانداق گۈزەل، ئەزىز مەنزىرە؟
دالىلارنى قار قاپلاپ تۇرغان.
(پاكار ئۆيلەر، دۆڭلەر، ھەممە يەر،
قار ئاستىدا شېھىتلىكسىمان).

قارا، شىمال تاغلىرى ئارا،
ئېھ، ھېلىھەم ئۇچار شۇنقارغان.
قار ئاستىدا يېشىل قارىغايلار،
ئۇلار مەزمۇت قەيسەردۇر ھامان.

كۆڭلۈم ئەجەب قالار كۆتۈرۈلۈپ،
قار پەسلىدە بولغاندەك باھار.

قار پاكلىقنىڭ سىمۇولى دەيمۇ؟
جەنۇبتا ئاز ياغقاچقىمۇ قار؟

1998 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 5 ـ كۈنى، ئاتۇش

ساۋاقداشلار ئالبومى

ۋاراقلايمەن توختاپ بىر ھازا،
ھەر بىر بەتتە چەكسىز مۇھەببەت.
ئامانمۇسەن ياسىن، شىرئەلى؟
ئامانمۇسەن ئاينۇر، ھۆرنىيەت؟

شائىرغا خاس خاراكتېر بىلەن،
كۈلۈمسىرەر بۇ بەتتە ئابلەت.
مېنى ئىنىم دەيتتىڭ ئەمەسمۇ،
ئەمدى چېچىڭ كالتە، سائادەت.

قوشۇمسى مەھكەم تۇرۇلگەن،
مانا مەھمۇد، مانا بۇ تاھىر...
پاتىگۈلچۇ، ئۆزۈكچۇ تۇرسۇن،
نېمە كويدا يۈرسەن ھازىر؟

ئېسىل ئارزۇ، ئېسىل خىياللار،
ئوتلۇق سۆيگۈ، ئوتلۇق ھەر تىلەك...
(ئاتۇشلۇقلار پۇللا دەيدىكەن)،
شېئىر دەرمۇ سەندىكى يۈرەك؟

ھەتتا شاھنىڭ پۈتكۈل ئۆمرىگە،
تېگىشكۈسىز ئىكەن شۇ ھايات.

بۇ تۇرمۇشنىڭ شۇبرغانلىرى،
توڭلاتتى، ئاھ، تىترەتتى قات ـ قات.

1998 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 15 ـ كۈنى، ئاتۇش

بالىنىڭ كۆزى

ئەجەبمۇ نۇرلۇق، ئەجەب چىرايلىق،
سېنىڭ بىر جۈپ كۆزۈڭ ئەي بالا.
يورۇر ئۇندىن تۇندىكى ئاسمان،
يورۇر ئۇندىن بىپايان دالا.

ئاشۇ كۆزلەر سۈزۈڭ بىر ئەينەك،
بار گۈزەللىك ئەيلىگەن جۇلا.
خىياللىرىڭ گويا ئۇچقان قۇش،
قەلبىڭ ئاپئاق ئەتىرگۈل گويا.

چوڭ بولۇشنى ئىستەمسەن سەنمۇ؟
خىزمەت، تۇرمۇش، ئائىلە ئارا.
قېنى ئاشۇ ئاپئاق ئەتىرگۈل؟
مېنىڭ ھارغىن كۆزۈمگە قارا.

تىگىشىۋەتكۈم كەلدى باشىمنى،
سېنىڭ ئاشۇ بىر جۈپ كۆزۈڭگە.
ماڭا كېرەك بەخت ۋە سۆيگۈ،
ياق، قالدۇراي ئۇنى ئۆزۈڭگە.

1998 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى

بىز ھەممىمىز بىر دۇنيانىڭ ئادىمى

بىز ھەممىمىز بىر دۇنيانىڭ ئادىمى،
قانداق ياخشى تەسلىم بولساق شېئىرغا.
ئۇندىن باشقا نېمە قالدى، كۆڭۈلنى
تولدۇرغىلى مۇھەببەتكە، باھارغا؟

ۋەتەن دەيمىز چېگرا ئايرىپ زېمىننى،
بىز ئۇنىڭغا قانلار كېچىپ ئېرىشكەن.
مۇشتۇملار بار چىڭ تۇگۈلگەن ھېلىمۇ،
چىشلار باردۇر دەرغەزەبتە كىرىشكەن.

يات، يوچۇنلار خۇي- پەيلىمىز، قەلبىمىز،
نىيەت، ئىقبال ئوخشىمايدۇ ھېچقاچان.
ئوخشار پەقەت يىغلىغاندا ئاققان ياش،
ئوخشار يەنە كۈلگەندىكى ھاياجان.

يانار ئەنە كۆكتە قۇياش ھەمدە ئاي،
ھەر تەرەپتىن تەڭ كۆرىمىز بىز ئۇنى.
ئۇنىڭ مەنده، مېنىڭ سەندە دەردىم بار،
بىز ھەممىمىز بىر دۇنيانىڭ ئادىمى.

1998- يىل 4- ئاينىڭ 28- كۈنى، ئاتۇش

يامغۇردىن قېچىش

يامغۇر ياغدى شەھەردە ئاخىر،
كۆپ زاماقىپ كۆتۈشتىن كېيىن.
قاچتىم مەنمۇ كوچىدىن ئۆيگە،
ھەممە ئادەم قاچقاندىن كېيىن.

بىر جۈپ ئىتلا يۈرەر ئايلىنىپ،
ھەم يامغۇرغا يۈزىنى تۇتار.
ئەرلەر كۈچەپ تېپەر پىدالنى،
قىزلار ئارقىغا مىنگىشىپ قاچار.

قارا توپا، شېغىل يوللاردا،
بولۇپ كەتكەن پاتقاق، تېيىلغاق.
ھەممە ئادەم قاچار ئۆيگە،
(ھەممە يەردە بولمايدۇ ئۇنداق).

بىز ئىت ئەمەس، بۇ ھەم ھەممە يەر،
ئايىمساق قىيار ھەر نەرسە.
بۇ بىرلا قۇر ئىش كىيىمنى،
ئەتە كىيىپ قويۇمىز يەنە.

1998 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 29 ـ كۈنى، ئاتۇش

چۈشىنىش

ھېچكىشى تەئەللۇق ئەمەس ھېچكىمگە،
مەن ئەمدى مۇشۇنداق ئويلايمەن جانان.
ئۆزۈمگە تەئەللۇق كۆزلىرىم بىلەن،
قاراپ ئاھ، شۇ مەغرۇر تۇرقۇڭغا ھامان.

كۆيدۈردۈڭ ھەم يىرتتىڭ مەكتۇپلىرىمنى،
ئۆزۈڭگە تەئەللۇق خاھىشىڭ بىلەن.
ئويلىسام ئاچچىققا تولىدۇ قەلبىم،
سۆزلىسەم تىلىمغا سانجىلار تىكەن.

مەن يەنە يازىمەن مەكتۇپلىرىمنى،
ئۆزۈمگە تەئەللۇق بولغان ھەر كۈنى.
ئۆزۈڭنىڭ پۈتىدا ماڭغىنىڭدەك يول،
ئۆزۈڭنىڭ قولىدا يىرتىسەن ئۇنى.

ئەشۇنداق ئىكەنسەن، مەن ھەم مۇشۇنداق،
سەن باشقا ئادەمسەن، مەنمۇ ھەم باشقا.
ئۆزۈمگە تەئەللۇق مېنىڭ قەلبىمنى،
ئىگىلەپ ياشايسەن دائىم نېمىشقا؟!

1998 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئېغىر ئەمگەك

يانغان چاغدا ئېغىر ئەمگەكتىن،
قالار دۇنيا دوزاخقا ئوخشاپ.
تەبىئەت يەنە ئوخشاش تەبىئەت،
سايرار قۇشلار ئوخشاش چاڭىلداپ.

يىغلىۋەتكۈڭ كېلەر چىڭ سىقىپ،
شۇ بىچارە دېھقان قولىنى.
گويياكى بىر توي كۈنىڭ ئوخشاش
سېغىنسەن ئۆلۈم يولىنى.

يېمەي، ئىچمەي بولسىدى ھايات،
ئېغىر ئەمگەك بىزگە نە كېرەك.
قورساق غېمىدە قېلىش ئادەمگە
ئېغىر كېلەر ئۇنىڭدىنمۇ بەك.

يانغان چاغدا ئېغىر ئەمگەكتىن،
قالار دۇنيا دوزاخقا ئوخشاپ.
مۇشۇك بولۇپ كەتسەمچۇ دەيسەن،
سوزۇلۇپ ياتقان مۇشۇككە قاراپ.

1998 ـ يىل 6 ـ ئاينىڭ 21 ـ كۈنى، ئاتۇش

پۇتۇم

پاراۋوز دەيمكىن سېنى، شوتا ئات،
ياق، پۇتۇم سۆزلەيسەن ئادەم تىلىدا.
بىر دۇنيا دەرد ـ ئەلەم لىقلاپ يويۇلغان،
ئۇزاققا سوزۇلغان ۋاگونمەن گويا.

ھېچقانچە ئىش ئەمەس سۆرەپ، كۆتۈرۈپ،
ئېھ، ئېلىپ بارغىنىڭ مەنزىللەر تامان.
يوشۇرۇپ ساقلايسەن نامراتلىقىمنى،
بەزىدە بىر يولى قىلىسەن بايان.

ئويلايمەن بولسا دەپ بىر موتسكلىتىم،
جىققىدە پۇل بولسا ئالسام ماشىنا.
قاتناش ساقچىلىرى بولدى زەپ ئۆكتەم،
تېخىمۇ ئەلەمگە قالارمەنمۇ ـ يا؟!

نامراتلىق ئوخشاشلا ئەلەم ئادەمگە،
ياق، ئۇندىن بەھۇدە تىل ـ دەشنام يامان.
پاراۋوز دەيمكىن سېنى، شوتا ئات،
مېنى شۇ خورلۇقتىن ساقلىغان ئامەن.

1998 ـ يىل 7 ـ ئاينىڭ 21 ـ كۈنى، ئاتۇش

سەنسىز قانداق ياشاي، ئەزىزىم

سەنسىز قانداق ياشاي ئەزىزىم،
دوزاخ ئىكەن سېنىڭسىز ھايات.
ياستۇقۇمدا ئۇخلا مەن بىلەن،
چۈشلىرىمنى يوقلىغىن پات ـ پات.

چۈشتە سۆيگۈ شېرىن تولىمۇ،
قورۇنماستىن سۆزلەيدۇ كۆزلەر.
ۋە قۇچىشار لەۋلەر بەخۇدۇك،
نىزا تېرىپ يۇرمەيدۇ سۆزلەر.

سەن كەتكىلى بولدى كۆپ ئۇزاق،
يا يازمىدىڭ بىر ھەت سالام خەت.
مانا بۇسى مەن مۇھەممەتجان،
مۇشكۈللەرگە ئىنتىلگەن قەۋەت.

قىزلار باردۇر، شۇنچە كۆپ قىزلار،
قاراشلىرى ئوتلۇق، بىمالال.
ئۇلار گويا ئېيتماقتا ماڭا،
سۆيگۈنۈمگە قىلمايمەن ئۇۋال.

سۆيەلمەيمەن دىلدىن ئۇلارنى،
كېچەلمەيمەن سەندىن نېمىشقا؟

مەن ئازابقا تىلسىز- زۇۋانسىز،
يۇيالمايمەن دەردنى كۆز ياشتا.

1998- يىل 12- ئاينىڭ 31- كۈنى، ئاتۇش

هایاتتا بولسا بىر مەنە

ئىستەيمەن هایاتتا بولسا بىر مەنا،
یا یانسا، یا ئۆچسە مېنىڭ یۇلتۇزۇم.
بەزىدە رەنجىتكەن كۈنلىرىڭنىمۇ،
سېغىنىپ قالىمەن چېچى قۇندۇزۇم.

دوستۇم، سەن كۆرگەنمۇ تەنها دەرەخنى؟
یىغلىغۇڭ كەلگەنمۇ كۆرۈپ چۆل ئارا؟
نېمىشقا شائىر دەپ ئاتایسەن مېنى؟
چۆلدىكى شۇ تەنها دەرەخكە قارا.

یا تەقدىر ئوچىقى قىلمىغان ئوتۇن،
یاكى مەن باراقسان بولمىغان ئورمان.
خۇشاللىق نېمە ئۇ؟ هەتتا دەرد ئەلەم
سالسىمۇ قەلبىمگە بىر رەت هایاجان.

ئېھتىمال مېنىڭمۇ قۇشلىرىم باردۇر،
قاچانلا سایرایدۇ قونۇپ غولۇمدا؟
ئاه، ئىگەم مەن یاققان چىراغلار قېنى؟
سایىسى بولسىمۇ ماڭغان یولۇمدا.

2000 ـ یىل 1 ـ ئاینىڭ 28 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئۆي تۇتۇش

كەچۇر مېنى، كىتاب ئىشكابىم،
ئەسلى كىتاب تىزارمەن دېگەن.
ئىشكاۋى سەن قاچا - قۇچىنىڭ،
ئىشكاۋى سەن تەخسە ھەم لىگەن.

مەن ئەمەسمۇ بىر ئەخمەق، نادان،
ماڭا نېمە زۆرۈر بىلمىگەن.
قار، شۇرغان، مۆلدۈر بولمىسا،
نېمە كېرەك بىزگە ئۆي دېگەن.

پەردە ئاستىم دېرىزىلەرگە،
پول ئۈستىگە سالدىم ھەم گىلەم.
توڭلاتقۇغا، تۆت تامغا قاراپ
ئايال ھەسرەت چېكەر يەنە... كەم.

قاراڭ ئاۋۇ سىرلانمىغان تامغا،
تەكچىدىكى سۈنئىي كۈللەرنى.
بىر ئىنسانىنىڭ ئەمگەكلىرى دەپ،
كىم نەپ ئالار، كىم سۆيەر ئۇنى؟

2000 - يىل 4 - ئاينىڭ 4 - كۈنى، ئاتۇش

زېرىكىش

تالاغا تەڭلۇق دەيمەن ئۆزۈمنى،
بىر دەريا كۆز يېشى ئالار قوينىغا.
بىر مەنا ئىزدەيمەن، قايتىمەن ئۆيگە،
زېرىكىش باسىدۇ قايتا باغرىغا.

كىم بىلدى، خىزمەتنىڭ بار نە مەنىسى،
قورساق ئاچ قالمىسا، ئۆستۈڭ يالىڭاچ.
مەيلى سەن، خىزىرمۇ ئاچتىن ئۆلەردە،
گەندىگە قولىنى سوزار بىئىلاج.

ئۆتكەن چاغ ئاھ، قۇشلار ئۇستۈمدىن ئۇچۇپ،
ئېھ، ئەركى كۆزۈمدىن ئالار تامچە ياش.
نەھايەت چۆللەر چۆل، تاشلار تاش پېتى،
غەربىي تاغ ئۇستىگە قىيسىيار قۇياش.

بىلىمەن، چەيلەنمەس گۈل يوق دۇنيادا،
ياپيېشىل ياپراق يوق بولماسقا خازان.
بىر گۈل بولالىسام ئاندىن چەيلەنسەم،
ياپيېشىل ياپراق بوپ سارغايسام، سەرسان...

2001 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 15 ـ كۈنى، ئاتۇش

ئىشتىن چۈشتۈم

ئەسلىدە شۇ قەدەر كەڭ ئىكەن ئالەم،
ئەدەملەر قەدىردان، چەكسىز مېھرىبان.
ئۆزۈمنىڭ ئىلكىدە ئايلىنار ۋاقىت،
بالىمەن، شادلىقتىن يېغلاپ تاشلىغان.

مەن ئۇچۇن سايرايدۇ قۇشلار چىمەندە،
مەن ئۇچۇن نۇر تۆكەر كۆكتىن ھەم قۇياش.
ئېسىمگە كەلمەكتە بۇ يول، بۇ دەرەخ،
ئاۋۇ تام، بۇ گىزىت، ئەنە ئاۋۇ تاش...

ئىشەنگۈم كەلمەيدۇ، ئىشخانا ئىچرە،
خامۇش شۇ قىياپەت مېنىڭ ئەمەستەك.
ئايلاندىم گويا بۇ دۇنيانى نەچچە،
ئەخلەتلەر گۈل ھەتتا، ئەخلەت ئەمەستەك.

ئەنسىرەپ كەينىمگە قارايمەن پات- پات،
چاقىرىپ قالاردەك بىردىن باشلىقىم.
قاراقچى قوقۇتۇپ بولىغان پۇلدەك،
قىسمەتتە ئايانسەن، ئېسىت ياشلىقىم!

2001- يىل 7- ئاينىڭ 23- كۈنى، ئاتۇش

قۇشلار نەگە باراتتى، بالام

قۇشلار نەگە باراتتى بالام،
بارار ئۇلار يىراق يەرلەرگە.
بارار تاغقا، چەكسىز ئورمانغا،
بارار ھەتتا يات شۇ ئەللەرگە.

سەنمۇ بىر قۇش، باققىن كۆك تامان،
سەنمۇ بىر قۇش قوزغاتقۇچى زوق.
(سايراشلىرى قانداق بىمالال،
پەرۋازدىدۇر، ئەجەب كۆڭلى توق.)

ئەل كەزمىسەك كۆزۈڭ ئېچىلماس،
تاۋلىنىسەن چىقسالك سەپەرگە.
چىمەنلەردىن ئۇزۇپ كەل گۈللەر،
ئاتالك تەشنا يېڭى زەپەرگە.

2004 - يىل 1 - ئاينىڭ 14 - كۈنى، ئاتۇش

本书收录作者近年以来的精选诗作。

مەسئۇل مۇھەررىرى: چىمەنگۈل ئاۋۇت
مەسئۇل كوررېكتورى: بەختىيار جەسۇر

مەجنۇن ناخشىسى
(شېئىرلار)

ئاپتورى : مۇھەممەتجان سەيدۇللا

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى نەشر قىلىپ تارقاتتى
(قەشقەر شەھىرى تاربوغۇز يولى 14 - قورۇ، پوچتا نومۇرى: 844000)
جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرىدا سېتىلىدۇ
قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1168×850 مم، 1/32
باسما تاۋىقى: 5.75 قىستۇرما ۋاراقى: 2
2005 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى
2005 - يىل 9 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى: 4100 —— 1

ISBN7 — 5373 — 1367 —9
باھاسى: 10.00 يۈەن

ئۇرۇمچى ئوردا كىتابچىلىق
كەسپىي تەرەققىيات شىركىتى

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مەخمۇتجان تۇردى

ISBN 7-5373-1367-9

9 787537 313674 >

ISBN7-5373-1367-9

（民文）定价：10.00 元